

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – specializace cestovní ruch

**TYOLOGIE REKREAČNÍCH STŘEDISEK
V TURISTICKÉM REGIONU JIŽNÍ ČECHY**

Vedoucí bakalářské práce

RNDr. Blažena Gehinová

Autorka

Petra Plachová

2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra PLACHOVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Obchodní podnikání**

Název tématu: **Typologie rekreačních středisek v turistické regionu Jižní Čechy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Analyzovat složky primární a sekundární nabídky cestovního ruchu ve zvoleném území. Na základě provedené analýzy potřeb a požadavků návštěvníků navrhnout nový produkt cestovního ruchu.

Metodický postup:

1. Studium teoretických východisek řešeného problému
2. Situační analýza území
3. Analýza potřeb a požadavků návštěvníků
4. Návrh optimální nabídky cestovního ruchu pro vybraná rekreační střediska

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Cíle a metodika. 3. Literární rešerše. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- GEHINOVÁ, B. *Geografie cestovního ruchu*. České Budějovice: Ekonomická fakulta JU, 2008.
HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006.
HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: GRADA Publishing, 2003.
KIRAL'OVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003.
KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: GRADA Publishing, 2006.
Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013. Praha: MMR ČR, 2006.
VYSTOUPIL, J. a kol. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: MMR ČR, 2006.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Blažena Gehinová
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabanková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (6)
370 05 České Budějovice
IČ 690 78 658, DIČ CZ69078658

Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2009

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Typologie rekreačních středisek v turistickém regionu Jižní Čechy“ vypracovala samostatně na základě vlastních poznatků a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b Zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 12. 4. 2010

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala paní RNDr. Blaženě Gehinové, vedoucí mé bakalářské práce, za cenné rady, připomínky a odborné vedení při zpracování této práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	CÍLE A METODIKA.....	2
	2.1 Cíle práce.....	2
	2.2 Pracovní hypotézy.....	2
	2.3 Metodický postup.....	2
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	4
	3.1 Cestovní ruch.....	4
	3.2 Předpoklady cestovního ruchu.....	7
	3.3 Destinace cestovního ruchu.....	8
	3.4 Typologie cestovního ruchu.....	9
	3.4.1 <i>Druhy cestovního ruchu.....</i>	9
	3.4.2 <i>Formy cestovního ruchu.....</i>	10
	3.5 Produkt cestovního ruchu.....	11
	3.6 Služby cestovního ruchu.....	12
	3.7 Marketing cestovního ruchu.....	15
	3.7.1 <i>Marketingový výzkum.....</i>	16
	3.7.2 <i>Základní a specifický marketingový mix v cestovním ruchu.....</i>	17
	3.8 Management cestovního ruchu.....	18
4	VYMEZENÍ TURISTICKÉHO REGIONU JIŽNÍ ČECHY.....	20
5	LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉM REGIONU JIŽNÍ ČECHY.....	22
	5.1 Přírodní předpoklady a atraktivita cestovního ruchu.....	22
	5.2 Kulturně-historické předpoklady a atraktivita cestovního ruchu.....	27
6	REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉM REGIONU JIŽNÍ ČECHY.....	33
	6.1 Komunikační předpoklady a dopravní dostupnost.....	33
	6.2 Základní a doplňková vybavenost a služby cestovního ruchu.....	34
	6.2.1 <i>Ubytovací a stravovací vybavenost a služby.....</i>	35
	6.2.2 <i>Sportovně-rekreační vybavenost a služby.....</i>	36

6.2.3	<i>Kulturně-společenská vybavenost a služby</i>	37
6.2.4	<i>Informační kanceláře</i>	40
7	ZÁKLADNÍ TYPY STŘEDISEK CESTOVNÍHO RUCHU	42
7.1	Lázeňská střediska.....	42
7.2	Rekreační střediska.....	44
7.2.1	<i>Rekreační střediska u vody</i>	44
7.2.2	<i>Rekreační střediska v horských a podhorských oblastech</i>	47
7.3	Městská střediska.....	48
7.3.1	<i>Historická města národního významu</i>	48
7.3.2	<i>Historická města nadregionálního významu</i>	51
7.4	Výletní místa (přírodní atraktivity, kulturně-historické atraktivity).....	53
8	ANALÝZA POTŘEB A POŽADAVKŮ NÁVŠTĚVNÍKŮ TURISTICKÉHO REGIONU JIŽNÍ ČECHY	56
8.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	56
8.2	Zodpovězení hypotéz.....	65
8.3	Profil návštěvníka.....	66
9	NÁVRH OPTIMÁLNÍ NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU PRO TURISTICKÝ REGION JIŽNÍ ČECHY	67
9.1	Zhodnocení nabídky cestovního ruchu v regionu.....	67
9.2	Návrh nového produktu.....	70
10	ZÁVĚR	80
11	SUMMARY	81
	SEZNAM LITERATURY	
	SEZNAM GRAFŮ	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Cestovní ruch je jednou z nejvýnosnějších složek celé světové ekonomiky. Patří mezi odvětví s dynamickým rozvojem, což je zapříčiněno neustále se zrychlujícím tempem životního stylu člověka a zvyšujícím se množstvím stresu. Cestovní ruch umožňuje alespoň na chvíli uniknout každodennímu stresu a stereotypu našeho života. Cestování se sociálními kontakty, poznáním přírody, cizích kultur a léčebnými účinky může výrazně obohatit psychickou i fyzickou stránku každého člověka. Díky tomu je cestování stále více neodmyslitelnou součástí našeho života. (www.mmr-vyzkum.cz)

Cestovní ruch ovlivňuje změny životního stylu, stejně jako změny ve společnosti či změny ekonomické. Pro sektor cestovního ruchu je velice důležité přizpůsobit nabídku cestovního ruchu těmto změnám. Mezi základní trendy, které ovlivňují cestovní ruch, patří například demografie, zdraví, volný čas, životní styl, informační technologie, doprava, udržitelný rozvoj, jistota a bezpečí. (www.businessinfo.cz)

Zatímco dříve nabídka určovala poptávku, dnes je tomu právě naopak. Stále větší nasycení trhu, vyšší disponibilní příjmy obyvatelstva, rostoucí fond volného času a zájem spotřebitelů o sebe sama ovlivňují úspěšnost dodavatelů služeb cestovního ruchu.

Cestovní ruch je obzvláště důležitý, pokud jde o nabídku pracovních příležitostí mladým lidem. Jejich podíl na pracovní síle v oblasti cestovního ruchu je v porovnání se zbytkem ekonomiky dvojnásobný. V posledních letech byl růst zaměstnanosti v tomto odvětví výrazně vyšší než v ostatních odvětvích ekonomiky. Dalším kladem jsou příjmy z cestovního ruchu, které tvoří významnou součást příjmů státních i místních rozpočtů. (ec.europa.eu)

Naproti tomu vlivem mohutného nekoordinovaného rozvoje cestovního ruchu v určitých lokalitách může docházet k poškozování životního prostředí, nadměrnému využívání přírodních zdrojů, zejména neobnovitelných. Hrozí však také vznik konfliktních situací mezi domácím obyvatelstvem a návštěvníky, například z důvodu odlišných zvyklostí a způsobu chování. (www.eden-czechtourism.cz)

2 CÍLE A METODIKA

2.1 Cíle práce

Cílem mé práce je analyzovat složky primární a sekundární nabídky cestovního ruchu v turistickém regionu Jižní Čechy.

Na základě provedené analýzy potřeb a požadavků návštěvníků navrhnout nový produkt cestovního ruchu.

2.2 Pracovní hypotézy

Na počátku byly stanoveny tyto 2 hypotézy:

- 1) Převažujícím motivem návštěvy řešeného území je návštěva památek.
- 2) Návštěvníci se do turistického regionu Jižní Čechy rádi vracejí.

Vyhodnocení dotazníkového šetření umožnilo potvrdit, či vyvrátit předem stanovené hypotézy.

2.3 Metodický postup

Metodický postup je stanoven do několika bodů:

- 1) *Studium teoretických východisek řešeného problému* – sběr sekundárních dat
Sekundárními daty rozumíme data zprostředkovaná, která již byla někde prezentována. Důležitým zdrojem informací byly odborné publikace (knihy, časopisy, statistické materiály), dále oficiální internetové stránky (např. CzechTourism, MMR apod.). Dalším zdrojem sekundárních dat se staly propagační materiály získané v informačních centrech a na veletrhu Jihočeský kompas.
- 2) *Situační analýza území*
Charakteristika primární a sekundární nabídky v turistickém regionu Jižní Čechy. Primární nabídkou rozumíme přírodní a kulturní potenciál pro cestovní ruch.

Umožňuje nám naplnit cíle účasti na cestovním ruchu. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je různorodá infrastrukturní vybavenost, kterou označujeme jako sekundární nabídka. Jde o podniky, které návštěvníkům umožňují přechodně se ubytovat, stravovat a vykonávat různé aktivity typické pro cestovní ruch.

3) *Analýza potřeb a požadavků návštěvníků*

Potřeby a požadavky návštěvníků cestovního ruchu budou zjišťovány prostřednictvím dotazníkového šetření. Návštěvníci budou dotazováni prostřednictvím osobního dotazování v destinacích.

4) *Návrh optimální nabídky cestovního ruchu pro zvolená rekreační střediska*

Na základě zjištěných skutečností z dotazníkového šetření bude možné navrhnout nový produkt cestovního ruchu.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Cestovní ruch

„Cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí“. Jak uvádí Hesková a kolektiv (2006: 9) ve své publikaci Cestovní ruch, ve světovém exportu zaujímá cestovní ruch téměř stejně významné postavení jako obchod s ropou a automobilový průmysl.

Podle Kiráľové (2003: 9) je cestovní ruch „jedním z největších a nejrychleji se rozvíjejících průmyslů světa. Má vliv na zaměstnanost, tvorbu hrubého domácího produktu, vytváření devizových rezerv státu, záchranu kulturních, uměleckých a historických památek, zvyšuje všeobecnou vzdělanost úroveň obyvatelstva. I když je ekonomický přínos cestovního ruchu pro stát jednoznačný, je třeba si uvědomit, že je víc než jen ekonomický fenomén. Postavení cestovního ruchu v ekonomice státu závisí zčásti na velikosti volného domácího kapitálu, ale i na průniku kapitálu zahraničního. Rozhodnutí o tom, jestli je vhodné na území cestovní ruch rozvíjet, musí být podloženo kvalitním průzkumem a informacemi. Rozvoj cestovního ruchu musí být v této souvislosti politicky akceptovatelný, sociálně odpovídající a v souladu s ochranou životního prostředí“.

„Definice cestovního ruchu mívají několik složek. Obecně se cestovní ruch definuje jako krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností. Definice zní jednoduše, ale není plně výstižná. Nezahrnuje například lukrativní oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování je práce, nikoli zábava. Je také nesnadné určit, jak daleko člověk musí cestovat nebo kolik nocí musí strávit mimo domov, abychom jej mohli považovat za turistu. Mezi cestovním ruchem a cestováním nepochybně existuje silná spojitost“. (Horner, Swarbrooke, 2003: 53-54)

Mnozí autoři vymezují a vysvětlují cestovní ruch různě. Hesková a kolektiv (2006) ve své knize Cestovní ruch uvádí hned několik definic významných analytiků

cestovního ruchu. Švýcarští profesori Hunziker a Krapf (1942) cestovní ruch definovali jako „soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalý pobyt nebo výkon výdělečné činnosti“. (Hesková, 2006: 10)

V roce 1975 navázal na práci i definici Hunziker a Krapfa další švýcarský profesor C. Kaspar, který cestovní ruch definoval jako „souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování anebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není hlavním ani trvalým místem bydlení nebo zaměstnání“. Tato definice se v 80. letech minulého století stala oficiální definicí Mezinárodního sdružení vědeckých pracovníků cestovního ruchu. (Hesková, 2006: 10)

Podle Orišky (1999: 5) se cestovním ruchem rozumí „soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit i mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení“.

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) organizovala v roce 1991 v kanadském městě Ottawa mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu s cílem sjednotit názory na definování předmětu cestovního ruchu z hlediska statistiky. Její účastníci přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. Stanovenou dobou se v mezinárodním cestovním ruchu rozumí jeden rok, v domácím cestovním ruchu šest měsíců. (Hesková, 2006: 11)

Podle Heskové (2006:12-13) je cestovní ruch „otevřený a dynamický systém, který tvoří dva podsystemy, a to subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu včetně vzájemných vazeb. Vazby existují i mezi cestovním ruchem jako systémem a jinými systémy, které tvoří jeho okolí – vnější prostředí. Jde o ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické prostředí“. K vysvětlení obou podsystemů se budeme držet knihy Cestovní ruch, ve které Hesková osvětluje pojmy subjekt a objekt cestovního ruchu.

„Subjekt cestovního ruchu reprezentuje účastník cestovního ruchu. Z ekonomického hlediska je jím každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v době cestování a pobytu mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Je nositelem poptávky a spotřebitelem produktu cestovního ruchu“. (Hesková, 2006: 13)

„Objektem cestovního ruchu je všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde o přírodu, kulturu, hospodářství apod. Objekt cestovního ruchu je tak nositelem nabídky. Tvoří ho cílové místo, podniky a instituce cestovního ruchu“. (Hesková, 2006: 15)

„Důležitost a význam cestovního ruchu jak pro společnost, tak i pro každého z nás osobně si lze shrnout do následujícího přehledu:

- podílí se na rozvoji osobnosti,
- slouží k účelnému využití volného času,
- pomáhá utvářet životní styl lidí,
- slouží k poznání, k získání jazykových znalostí,
- je prostředkem vzdělávání a výchovy lidí,
- má léčebné (relaxační) působení,
- ekonomický přínos.

Z vymezení těchto významů v jednotlivých sférách, na které CR působí, lze odvodit i funkce, které CR v každé civilizované společnosti plní a kterými jsou:

- funkce ekonomická (finanční, zaměstnavatelská),
- funkce rekreačně-zdravotní,
- funkce kulturně-poznávací,
- funkce informačně-výchovná,
- funkce kontaktní“. (Francová, 2003: 13)

3.2 Předpoklady cestovního ruchu

„Předpoklady ovlivňují existenci a rozvoj cestovního ruchu, jejich obecné zákonitosti i uplatnění v konkrétních oblastech a střediscích.

Lokalizační předpoklady umožňují umístění (lokalizaci) aktivit cestovního ruchu do určité oblasti či lokality. Jejich příznivé hodnoty určují místo, kde se cestovní ruch může rozvíjet. Dělí se na předpoklady převážně přírodní a převážně kulturní.

a) Přírodní předpoklady cestovního ruchu přímo souvisejí s rozmanitostí přírodního prostředí na Zemi. Jsou výsledkem dlouhodobého vzájemného působení různých přírodních činitelů. Patří k nim zejména tvárnost zemského povrchu (reliéf), nadmořská výška, poloha v rámci světadílu, poloha v určitém podnebném pásu, výskyt povrchových i podzemních vod, zastoupení rostlinstva a živočišstva. Nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu vznikly v místech, kde se současně vyskytují příznivé hodnoty více než jednoho z přírodních činitelů.

b) Kulturní předpoklady (kulturněhistorické) vyplývají z výsledků tvořivé činnosti člověka a souvisejí s historickým vývojem území. Předmětem zájmu turistů jsou architektonické památky, muzea a galerie, archeologické lokality, technické památky, významné parky i památky lidové architektury. Mezi nejvýznamnější cíle cestovního ruchu patří proto kromě přírodně zajímavých území také města soustřeďující větší množství kulturních památek i jednotlivé kulturněhistorické lokality“. (Holeček, Mariot, Střída, 1999: 15-17)

„Realizační předpoklady umožňují uskutečnit (realizovat) nároky účastníků cestovního ruchu v oblastech (střediscích) s příznivými lokalizačními podmínkami. Umožňují dopravit se do těchto míst a využívat je k pobytu, k rekreaci a k dalším aktivitám. Dělí se proto na předpoklady dopravní a materiálně-technické.

a) Dopravní předpoklady patří mezi základní podmínky. O přitažlivosti území rozhoduje nejen možnost dopravního spojení, ale zejména hustota a kvalita dopravní sítě - čím je síť silnic, železnic, leteckých spojů hustší a její kvalita lepší, tím má oblast lepší předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.

b) Materiálně-technické předpoklady cestovního ruchu vyjadřují vybavení území ubytovacími, stravovacími, zábavními, sportovními a dalšími zařízeními, která uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Kapacita těchto zařízení je do jisté míry

určující pro množství návštěvníků, kteří mohou dané území využít. Nejméně stejný význam jako existence zařízení má kvalita poskytovaných služeb včetně nových technologií v rezervaci, propagaci, organizaci (např. hotelové řetězce apod.)“ (Holeček, Mariot, Střída, 1999: 18)

3.3 Destinace cestovního ruchu

Výkladový slovník cestovního ruchu definuje pojem destinace cestovního ruchu jako „cílovou oblast v daném regionu, pro kterou je typická významná nabídka atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu. Jde v širším slova smyslu o země, regiony, lidská sídla a další oblasti, typické velkou koncentrací atraktivit cestovního ruchu, rozvinutými službami a další infrastrukturou cestovního ruchu, jejichž výsledkem je velká dlouhodobá koncentrace návštěvníků“ (Pásková, Zelenka, 2002: 59)

Palatková (2006: 16) praví: „Destinace je představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivita) místa nebo oblasti. Atraktivita destinace tak představují podstatu destinace a hlavní motivační stimul návštěvnosti destinace“.

Hesková (2006: 153) ve své knize uvádí, že UNWTO destinaci cestovního ruchu definuje jako „místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina zvolili pro návštěvu“. Z této definice vyplývá, že pojem destinace cestovního ruchu může představovat cílové místo cestovního ruchu, ale i produkt cestovního ruchu spojený s daným místem.

„Podle D. Buhalise je pro destinaci cestovního ruchu charakteristických šest komponentů, nazývaných též „šest A“, a to:

- Attractions – primární nabídka cestovního ruchu, která množstvím, kvalitou a atraktivitou vyvolává návštěvnost (přírodní, kulturně-historický potenciál)
- Accessibility a Ancillary services – všeobecná infrastruktura, která umožňuje přístup do destinace, pohyb za atraktivitami destinace, patří sem také služby využívané především místními obyvateli (telekomunikační, zdravotnické, bankovní, poštovní apod.)

- Amenities – suprastruktura a infrastruktura cestovního ruchu, které umožňují pobyt v destinaci a využití jejích atraktivit (ubytovací, hostinská, sportovně-rekreační, kulturně-společenská a jiná zařízení)
- Available packages – připravené produktové balíčky
- Activities – rozmanité aktivity“. (Kiráľová, 2003: 16)

3.4 Typologie cestovního ruchu

„Specifikovat cestovní ruch jen ve všeobecné rovině by bylo nedostačující z důvodu, že v každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a technicko-technologických možnostech nabídky. Různorodost označení druhů a forem cestovního ruchu potvrzuje i jejich charakteristika v odborné literatuře“. (Hesková, 2006: 21)

Jak uvádí Vystoupil (2006: 19), autor knihy *Základy cestovního ruchu*, „člení například P. Bernecker cestovní ruch na druhy a formy, kde jako rozhodující kritérium používá motivaci prostředí. Jiní autoři však používají jiná členění. Kupříkladu V. Malá (2002) v rámci typologie cestovního ruchu rozlišuje typy cestovního ruchu jako vyjádření jeho jevové formy, které umožňují lépe charakterizovat účastníka cestovního ruchu“. V práci se budeme držet typologie, kterou ve své publikaci uvádí Hesková a kolektiv.

3.4.1 Druhy cestovního ruchu

„O druzích cestovního ruchu hovoříme tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. Z hlediska motivace účasti na cestovním ruchu hovoříme zejména o rekreačním, sportovním a dobrodružném, mysliveckém a rybářském, kulturním a náboženském (poutním), lázeňském a zdravotním, obchodním, kongresovém a stimulačním cestovním ruchu. V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá

dominantní. Například rekreační cestovní ruch se nejčastěji kombinuje se sportovním, zdravotním a kulturním cestovním ruchem, lázeňský s kulturním a zdravotním cestovním ruchem apod.“. (Hesková, 2006: 21-22)

3.4.2 *Formy cestovního ruchu*

„O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší. Formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Toto poznání dovoluje lépe připravit produkt a nabízet ho na trhu cílové skupině účastníků cestovního ruchu. Typologie forem cestovního ruchu využívá více klasifikačních kritérií.

- Z geografického hlediska hovoříme o domácím, zahraničním a mezinárodním cestovním ruchu. Odvozenými formami jsou vnitřní, národní a regionální cestovní ruch.
- Podle počtu účastníků se dělí cestovní ruch na individuální, skupinový, masový a ekologický cestovní ruch. Individuální a skupinový cestovní ruch se zároveň váže na způsob organizování účasti na cestovním ruchu.
- Důležité je i rozlišení cestovního ruchu podle způsobu organizování na individuální a organizované cestování.
- Podle věku účastníků cestovního ruchu hovoříme o cestovním ruchu dětí, mládežnickém, rodinném a seniorském cestovním ruchu.
- Z hlediska délky účasti jde o cestovní ruch výletní, krátkodobý, víkendový a dlouhodobý cestovní ruch.
- Podle převažujícího místa pobytu rozlišujeme městský, příměstský, venkovský, horský, vysokohorský a přímořský cestovní ruch.
- Podle ročního období je možné hovořit o sezonním, mimosezonním a celoročním cestovním ruchu.
- Podle použitého dopravního prostředku poznáváme motorizovaný, železniční, letecký a lodní cestovní ruch.

- Z hlediska dynamiky rozlišujeme pobytový (statický) a putovní (dynamický) cestovní ruch.
- Ze sociologického hlediska hovoříme o návštěvách příbuzných a známých, sociálním a etnickém cestovním ruchu“. (Hesková, 2006: 21, 27-36)

3.5 Produkt cestovního ruchu

Ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu je konstatováno, že: „Produkt cestovního ruchu je souhrn veškeré nabídky soukromého či veřejného subjektu podnikajícího v CR nebo CR koordinujícího. Jedná se o zboží či služby, specifickým znakem služby je osobní poskytování, nemožnost skladovat služby, omezená životnost, častá je platba předem za produkt, který není možné předem vyzkoušet. Produkt cestovního ruchu může dosahovat různé úrovně komplexnosti, přes komplex služeb až po destinaci, jako ucelenou nabídku atraktivit, služeb a potenciálních zážitků“. (Pásková, Zelenka, 2002, 225)

„Produktem cestovního ruchu (tourist product) je vše, co je nabízeno na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků. Jedná se o soubor hlavně služeb, které produkuje a nabízí cílové místo (primární nabídka) a podniky a instituce cestovního ruchu (sekundární nabídka). Z ekonomického hlediska je produkt cestovního ruchu souborem volných statků, služeb, zboží a veřejných statků, které jsou předmětem spotřeby účastníků cestovního ruchu“. (Hesková, 2006: 96-97)

V knize Marketing destinace cestovního ruchu autorka souhlasí s tvrzením Medlika a Middletona, že „pro návštěvníka destinace je produkt komplexem zkušeností, které nabyt od momentu, kdy opustil svůj byt, po moment, kdy se do bytu vrátil. Pro pobyt v destinaci si nekupuje například hotelový pokoj a sedadlo v letadle zvlášť, ale jako součást určitého produktového balíčku – souborného produktu cestovního ruchu.

Souborný produkt cestovního ruchu je sestaven z následujících komponentů:

- primární nabídka destinace, která ovlivňuje motivaci a determinuje výběr destinace návštěvníků

- sekundární nabídka destinace, která vytváří podmínky pro pobyt a umožňuje využít primární nabídku destinace
- přístupnost destinace, kterou rozumíme náklady, rychlost a pohodlí návštěvníka při dosažení destinace
- image destinace, který silně ovlivňuje výběr destinace, jakož i image zařízení v rámci něho
- přiměřená cena, která je pro návštěvníka sumou nákladů vynaložených na cestu, ubytování a ostatní služby v destinaci, a je ovlivněna sezónou, výběrem aktivit, kurzem měny, vzdáleností od destinace, způsobem dopravy, výběrem destinace i zařízením cestovního ruchu“. (Kiráľová, 2003: 86-87)

3.6 Služby cestovního ruchu

„Služby cestovního ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společensky užitečný efekt. Individuální efekt, který je obvykle součástí cíle účasti na cestovním ruchu, může mít různorodý charakter podle zvolené formy účasti, například rekreační, kulturní, zdravotní apod. Společenský efekt zpravidla podmiňuje nebo umožňuje dosažení individuálního efektu (například služby související s udržováním čistoty a hygieny veřejných prostranství, zeleně atd.)“.
(Orieška, 1999: 6)

M. Pásková, J. Zelenka (2002: 268) definují služby cestovního ruchu „jako služby poskytované turistům, návštěvníkům a cestujícím – ubytovací, stravovací, dopravní včetně silničního servisu pro motoristy, informační, zprostředkovatelské, směnářské, sportovně-rekreační, zábavní, kulturní, lázeňské aj. Podle vztahu k uspokojování potřeb návštěvníků jsou rozdělovány na základní a doplňkové služby, podle způsobu placení na placené a neplacené služby, podle způsobu zajištění dostupnosti na předem rezervované služby a služby nerezervované“.

„Produkce služeb má na rozdíl od zboží určité znaky. Jde o všeobecné znaky, které se však vztahují i na služby v cestovním ruchu a speciální znaky, charakteristické jen pro služby cestovního ruchu“.
(Hesková, 2006: 100) V práci se budeme držet charakteristiky, kterou ve své publikaci uvádí Hesková a kolektiv.

Mezi všeobecné znaky služeb patří:

„Nemateriálnost služeb vyjadřuje skutečnost, že na rozdíl od výrobku, který je možné vnímat smysly (vidět a uchopit výrobek), v případě služeb tomu tak není. Služby není možné vnímat smysly před jejich spotřebou a po ní, spotřeba služeb se spojuje se změnou stavu vnějšího faktoru (zákazníka), tj. uspokojení jeho potřeb. Část služeb má však i materiální postatu, pokud se potenciál služby dá materializovat, např. zaznamenání služby na mediální nosič (film, videokazetu, CD, DVD atd.).

Nemateriálnost služeb souvisí s vysokou spotřebou živé práce, protože poskytování služeb vyžaduje přítomnost zástupců výrobce nebo zprostředkovatele (zaměstnanec recepce hotelu, číšník, referent cestovní kanceláře apod.) v místě poskytování služby.

Začleněním vnějšího faktoru do procesu poskytování služeb rozumíme účast zákazníka na procesu poskytování služeb. Producent služby může s jejím poskytováním začít až poté, co se vyskytne poptávka (vnější faktor), tj. zákazník, který se zúčastňuje poskytování služby tím, že jí osobně zažije.

Soulad poskytování služeb s jejich spotřebou se označuje také jako tzv. simultánnost poskytování služeb a jejich spotřeby. Služby není možné produkovat do zásoby, jsou neskladovatelné, „vyrábějí“ a realizují se jen tehdy, když je jejich spotřebitel přítomný v místě spotřeby.

Z toho vyplývá jejich další znak, a to pomíjitelnost služeb, který zároveň potvrzuje, že služby není možné před jejich použitím testovat tak jako běžné spotřební předměty“. (Hesková, 2006: 100-101)

Speciálními znaky služeb cestovního ruchu jsou:

„Časová a místní vázanost služby na primární nabídku cestovního ruchu souvisí s lokalizací podstatných prvků nabídky na určité cílové místo cestovního ruchu, což předpokládá příchod účastníka cestovního ruchu na místo spotřeby služeb, např. poskytování lázeňských služeb se váže na výskyt přírodního léčivého zdroje a určuje charakter spotřeby lázeňských služeb.

Účastník cestovního ruchu obvykle nespotřebovává jen jednotlivé služby, ale má zájem i o jejich rozličné kombinace (soubor, balík, řetěz služeb), ve kterých se služby

vzájemně podmiňují a vystupují vůči sobě komplementárně. Komplementárnost služeb v cestovním ruchu vyplývá z nevyhnutelnosti komplexního uspokojení různorodých, vzájemně se podmiňujících potřeb. Komplexnost a komplementarita je proto významným znakem služeb cestovního ruchu.

Ve spotřebě služeb cestovního ruchu existuje kromě toho určitá zastupitelnost (substituce), tj. vzájemné nahrazení jedné služby jinou službou (např. přeprava letadlem místo vlakem).

Služby cestovního ruchu mají mnohooborový charakter (informační, dopravní, ubytovací, stravovací, sportovně-rekreační, kulturně-společenské a další), proto je nevyhnutelné jejich zprostředkování směrem k zákazníkovi. Zprostředkovateli služeb cestovního ruchu jsou především cestovní kanceláře a cestovní agentury.

Za službu se obvykle platí při její dodávce nebo po její realizaci. V cestovním ruchu se praktikuje tzv. akontace, tj. platba za službu, resp. za jejich balík, předem.

Poptávka po službách cestovního ruchu závisí na množství činitelů ekonomických, demografických, sociálních, psychologických a jiných, jejichž dynamika se následně projevuje i v dynamice poptávky po službách cestovního ruchu, ke které se přidružuje sezónnost. Sezónnost má mimořádně velký vliv na poptávku, která se v našich podmínkách projevuje jak vlivem přírodních podmínek (střídání ročních období), tak i speciálních činitelů (tradice v čerpání dovolených, prázdniny, svátky apod.).

Nevyhnutelnost informací o službách cestovního ruchu a jejich kvalitě vyplývá z požadavků zákazníků, jejichž rozhodnutí o účasti na cestovním ruchu jsou podmíněna právě dostatečným objemem věrohodných informací.

Účastník cestovního ruchu, na rozdíl od spotřebitelů na trhu spotřebního zboží, vystupuje obvykle jako neanonymní, např. při ubytování v ubytovacím zařízení, při koupi zájezdu v cestovní kanceláři nebo cestovní agentuře“ . (Hesková, 2006: 101-103)

3.7 Marketing cestovního ruchu

V současnosti existuje více než padesát definic marketingu. P. Kotler (2001: 24) definuje marketing jako: „sociální proces, při kterém jednotlivci a skupiny získávají to, co si přejí a co potřebují, prostřednictvím tvorby, nabídky a směny hodnotných produktů a služeb s ostatními“.

„Marketing cestovního ruchu se od klasického marketingu liší povahou objektu, který je jeho předmětem. Cestovní ruch lze totiž charakterizovat jako soubor služeb. A právě z vlastností služeb vyplývají některá specifika, jež se projevují v odlišném přístupu k marketingu cestovního ruchu“. (Vystoupil, 2006: 87)

V knize Cestovní ruch uvádí Hesková hned několik definic různých autorů. Například J. Krippendorf (1971) ve své práci Marketing cestovního ruchu definuje marketing cestovního ruchu „jako systematickou a koordinovanou orientaci podnikatelské politiky cestovního ruchu, jakož i soukromé a státní politiky cestovního ruchu na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni na co nejlepší uspokojování potřeb určitých skupin zákazníků při dosažení přiměřeného zisku“. (Hesková, 2006: 134-135)

Dále Hesková (2006: 135) zmiňuje definici A. M. Morrisona (1996), který vymezuje marketing cestovního ruchu „jako plynulý proces plánování, zkoumání, naplňování, kontroly a vyhodnocování činností potřebných k zajištění jak zákaznických potřeb a požadavků, tak i cílů organizace. K dosažení nejvyšší účinnosti vyžaduje marketing úsilí každého jednotlivce a jeho účinnost se dále může zvýšit či snížit činností dalších komplementárních organizací“.

„Marketing cestovního ruchu je uplatňován v rozmanitých sektorech turistického průmyslu. Předmětem marketingu mohou být cestovní kanceláře, ubytovací a stravovací zařízení, dopravní společnosti, návštěvnické atraktivity, ale také celé destinace. Takto úzce vymezený marketing cestovního ruchu je někdy nazýván destinačním marketingem“. (Vystoupil, 2006: 87)

3.7.1 Marketingový výzkum

„Abychom mohli efektivně využívat marketing jako nástroj řízení společnosti, potřebujeme k tomu nutně soubor informací o organizaci a zároveň informací o širším marketingovém prostředí, které společnost obklopuje (konkurence, dodavatelé atd.)

Tyto informace nám poskytuje marketingový informační systém, což je souhrn postupů, zaměřených na sběr, analýzu a vyhodnocování informací, potřebných pro marketingové rozhodování. Informace do marketingového systému získáváme dvojnásobným způsobem:

- z vnitřních zdrojů, jakými jsou vnitropodniková evidence, statistika a výkaznictví,
- marketingovým výzkumem.

Marketingový výzkum je proces, při kterém zkoumáme jednotlivé jevy na trhu a jejich vzájemné vztahy a vlivy marketingových nástrojů na ně“. (Čertík, 2001: 65-66)

„Kotler (2001) definuje marketingový výzkum jako systematické určování, shromažďování, analyzování a vyhodnocování informací týkajících se určitého problému, před kterým firma stojí. Svobodová (1994) pak například dodává, že se jedná o cílevědomý proces, který směřuje k opatření určitých konkrétních informací, které nelze získat jinak. Je základním předpokladem uplatňování marketingového přístupu k řízení firmy ovlivňované proměnlivým marketingovým prostředím“. (Kozel, 2006: 48)

Podle Foreta a Stávkové (2003: 32) je marketingový výzkum „dlouhodobější prací, kombinující hned několik výzkumných postupů, uplatňující náročnější postupy statistického zpracování, porovnávající a vyhodnocující výsledky získané z různých zdrojů a docházející k hlubším poznatkům a souvislostem. Základní tři techniky marketingového výzkumu představují dotazování, pozorování a experiment.

Dotazování patří k nejrozšířenějším postupům marketingového výzkumu. Uskutečňuje se pomocí nástrojů (dotazníků, záznamových archů) a vhodně zvoleného kontaktu s nositelem informací – dotazovaným (respondentem). Tento kontakt může být přímý, bezprostřední nebo může být naopak zprostředkovaný tazatelem, vstupujícím mezi výzkumníka a respondenta, jako je tomu při osobním (ústním) dotazování, včetně třeba telefonického“.

„Pozorování je způsob získávání primárních informací a provádí je vyškolení pracovníci – pozorovatelé. Předpokládá se při tom objektivita pozorovatele, tj. nezávislost pozorovatele a objektu tak, že se vzájemně neovlivňují, nepůsobí na sebe. Pozorování lze uskutečňovat zjevně nebo skrytě. Skryté pozorování se používá tehdy, když by zjevná přítomnost pozorovatele narušovala průběh pozorované skutečnosti. Dále rozlišujeme pozorování zúčastněné (kdy je pozorovatel sám součástí pozorovaného jevu) a nezúčastněné. Při zúčastněném pozorování se pozorovatel snaží zatajit svoji úlohu pozorovatele. Volí se tehdy, je-li obzvláště nutné sledovat přirozený průběh chování nenarušený zásahem pozorovatele“ (Foret, Stávková, 2003: 47)

„Experimentální metody sledují vliv jednoho jevu (nezávisle proměnná) na druhý (závisle proměnná), a to v nově vytvořené situaci. Usilujeme o zachycení reakcí na novou situaci a hledáme vysvětlení tohoto chování. Experimenty lze rozdělit do dvou hlavních skupin. Jsou to jednak experimenty laboratorní, které se uskutečňují ve zvlášť organizovaném prostředí, v prostředí umělém, laboratorním, a jednak experimenty terénní (přirozené), které se uskutečňují v přirozeném prostředí“ (Foret, Stávková, 2003: 48)

3.7.2 Základní a specifický marketingový mix v cestovním ruchu

„Jedním ze základních principů marketingu je marketingový mix, který představuje soubor činitelů, jejichž použití společně s výběrem tržních segmentů a cílových trhů vytvářejí marketingovou strategii společnosti. Základní nástroje marketingového mixu jsou čtyři, a protože byly definovány v angličtině, tvoří tzv. „4P“.

Jedná se o tyto základní marketingové nástroje:

- výrobek nebo služba (Product),
- cena (Price),
- marketingová komunikace neboli propagace (Promotion),
- způsob umístění na trhu (Place).

Vzhledem k tomu, že cestovní ruch má celou řadu specifických rysů, je pro něj charakteristické používání specifických marketingových nástrojů, k nimž patří:

- lidé (People),

- princip spolupráce (Partnership),
- vytváření balíčků služeb (Package),
- programování (Programme)“. (Čertík, 2001: 70)

3.8 Management cestovního ruchu

„Význam cestovního ruchu je v poslední době stále více spojován s přímým rozvojem regionů. Jednou z nových disciplín, které mohou nastartovat regionální rozvoj, je aplikace destinačního managementu“. (Hesková, 2006: 152)

„Destinační management představuje soubor činností na vybraných úrovních řízení a koordinace, strategické plánování, různé formy spolupráce na úrovni mikroregionů a regionů, využívání podpůrných fondů. Cestovní ruch v mnoha destinacích se může stát nosným prvkem rozvoje nebo jedním z jeho významných prvků. Z pohledu destinačního managementu je cestovní ruch společně s dalšími aktivitami součástí jednoho komplexního produktu, tedy produktu, který tvoří a představuje celá destinace“. (Hesková, 2006: 152)

Vystoupil (2006: 78) praví: „Destinační management, nebo-li organizace cestovního ruchu, je chápán jako instituce, která pomocí souboru technik, nástrojů a opatření řídí (tj. provádí procesy řízení – plánuje, organizuje, komunikuje, rozhoduje a reguluje) cestovní ruch v regionu za účelem dosažení jeho udržitelného rozvoje a zachování konkurenceschopnosti na trhu“.

Model destinačního managementu, jež slouží k úspěšnému budování destinačního řízení, se skládá ze šesti klíčových oblastí, kterými jsou:

- Společnost pro řízení destinací – zpravidla je vytvářena a financována nejsilnějšími a nejdůležitějšími partnery v regionu. Cílem je propojit právně samostatné poskytovatele služeb v CR do jednoho organizovaného sdružení.
- Systémy klíčových obchodů – představují programově vybrané a sestavené produktové nabídky.
- Síť pro využití trhu – vytvářejí se z fungujícího partnerství a vztahů mezi subjekty zapojenými do managementu destinací.

- Brand management (řízení značek) – značky podporují a vytvářejí identitu a image destinace. Za značkové produkty je turista ochoten zaplatit i vyšší cenu.
- Management kvality – kvalita lidských zdrojů a jejich produktů. Kvalita je pro vybrané segmenty zákazníků významným atributem jejich nákupního rozhodování.
- Management znalostí – představuje organizování poradenství a vzdělávání pro subjekty zapojené do destinačního managementu. (Hesková, 2006: 158-160)

„Při kvalitním managementu je cestovní ruch přínosem pro destinaci především v oblasti ochrany životního prostředí, sociálně-kulturní a ekonomické oblasti. Úloha managementu destinace je o to důležitější, že rozvoj cestovního ruchu má obvykle nejen pozitivní, ale i negativní dopady na destinaci“. (Kiráľová, 2003: 22)

4 VYMEZENÍ TURISTICKÉHO REGIONU JIŽNÍ ČECHY

„Území destinace nemusí být vždy totožné s administrativním členěním států, regionů. V praxi, z hlediska plánování a realizace rozvoje cestovního ruchu, to bývá vedle administrativního určení území i členění podle dalších kritérií.

Příkladem jsou i marketingové regiony vymezené v českém prostředí Českou centrálou cestovního ruchu – CzechTourism. Jde o marketingové turistické regiony Praha, Praha a okolí, Jižní Čechy, Šumava, Plzeňsko, Západočeské lázně, Severozápadní Čechy, Krkonoše + Euroregion Nisa, Český ráj, Východní Čechy, Českomoravská vrchovina, Jižní Morava, Střední Morava (Haná), Severní Morava + Slezsko“. (Hesková, 2006: 153-154)

Začátkem roku 2010 zveřejnila Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism novou mapu turistických regionů, na které můžeme vidět, že nově do turistického regionu Jižní Čechy zapadá také historicky velice významné město Český Krumlov (viz Příloha č. 4). Nové rozdělení turistického potenciálu České republiky se opírá o 17 regionů a 40 oblastí. Aktuální mapu turistických regionů zveřejnila agentura CzechTourism poté, co její podobu schválila na svém lednovém zasedání v Brně Asociace krajů ČR.

Turistický region Jižní Čechy se téměř celý kryje s územím Jihočeského kraje a tvoří také stejnojmennou turistickou oblast Jižní Čechy. Jižní Čechy se rozprostírají na území o rozloze cca 10 000 km², žije zde necelých 630 000 obyvatel (což představuje asi polovinu obyvatel Prahy). Průměrná hustota zalidnění, která dosahuje 62 obyv./km², je hluboko pod celostátním průměrem. (www.jiznicechy.cz)

Region Jižní Čechy leží v budějovickém kraji. Na jihovýchodě tvoří státní hranici s Rakouskem, na západě navazuje na Šumavské podhůří, na východě se Třeboňská pánev mění na pahorkatiny a vrchoviny patřící k Vysočině a od severu je oblast ohraničena Středočeskou pahorkatinou. Charakteristickým rysem Jižních Čech je velké množství rybníků, na nichž žijí vzácné druhy vodního ptactva a rostou četné druhy vodních rostlin. V roce 1980 byla v okolí Třeboňských rybníků vyhlášena chráněná krajinná oblast Třeboňsko. V samotném jižním cípu jihočeského regionu se nachází

Novohradské hory. Jejich vrcholy porostlé hlubokými lesy dosahují výšky okolo 1 000 m. Součástí území je Žofínský a Hojnovodský prales - nejstarší přírodní pralesovitá rezervace v celé střední Evropě. Na východ od Jindřichova Hradce leží další malebné území jižních Čech - přírodní park Česká Kanada. Ta je krajem lesů s vysokými vrchy a žulovými útvary posetými po okolí. (www.cyklotoulky.cz)

Krajina tohoto regionu není poznamenána působením velkých průmyslových podniků, důkazem čehož je množství chráněných území. Zdejší kraj je vyhledávaným turistickým cílem nejen pro své přírodní krásy, ale též pro množství historických památek a dobré podmínky pro cyklistiku a vodní sporty. (www.tourism.cz)

Na návštěvníky českého jihu čekají řady mohutných středověkých pevností i noblesních zámků. K těm nejnavštěvovanějším patří zámek v Hluboké nad Vltavou s nedalekým loveckým zámečkem a zoologickou zahradou Ohrada, hrad Zvíkov a zámek Orlík u Orlické přehrady, zámek Červená Lhota či vodní hrad Blatná. Mezi výčetem pamětihodností mají své místo rovněž Holašovice, vesnice se statky ve stylu selského baroka, zapsaná na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jihočeské řeky Vltavy, Otava a Lužnice jsou rájem vodáků, mezi nejkrásnější kouty přírody patří biosférická rezervace Třeboňsko, přírodní park Česká Kanada, Novohradské hory a řada rašelinišť. (www.jiznicechy.cz)

Příroda jižních Čech je velmi rozmanitá. Kromě typických rovinatých území s množstvím rybníků a rašelinišť, lemovaných hustými lesy a rozlehlými loukami, zde nalezneme i drsnější horskou krajinu.

„Rozmanitý přírodní a kulturní potenciál jižních Čech umožňuje rozvoj téměř všech hlavních forem turistiky. Region má velmi dobré předpoklady pro: rozvoj aktivní cykloturistiky, uplatnění a rozvoj pěší i vodní turistiky, poznávání historických i technických památek, kulturních zajímavostí a tradic, sportovní vyžití, rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky (rybolov, myslivost, jízda na koních apod.), kongresové a incentivní formy cestovního ruchu (České Budějovice, Tábor a další), oblast lázeňství zdůrazňující svou nabídku ozdravných pobytů.“ (Vystoupil, 2006: 118)

5 LOKALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉM REGIONU JIŽNÍ ČECHY

„Lokalizační podmínky cestovního ruchu mají ve vztahu k jeho rozvoji druhotný význam. Rozhodující postavení však zauímají při konkrétní lokalizaci (umístění) jeho realizace, bez ohledu na to, zda jsou přírodního či společenského charakteru. Rozhodují o funkčním využití konkrétní oblasti (střediska) cestovním ruchem z hlediska přírodních možností a charakteru a kvality společenských podmínek či atraktivit. V souhrnu tvoří „fyzickou“ a objektivní základnu pro uspokojování poptávky a základní schéma pro územní uspořádání realizace cestovního ruchu ve vnitrostátním i mezinárodním měřítku.“ (Hrala, 2002: 15)

5.1 Přírodní předpoklady a atraktivita cestovního ruchu

„Přírodní podmínky (klíma, hydrologické poměry, reliéf, flóra a fauna) mají ve vztahu k rozmístění cestovního ruchu význam v tom, že jsou stacionární, do značné míry konstantní a uplatňují se zpravidla v plošně rozsáhlejších areálech. Svým charakterem (kvalitou) vytvářejí předpoklady pro jeho konkrétní formy i případnou rajonizaci. Atraktivita jsou jednotlivé přírodní zvláštnosti, jejichž ojedinělost a exotika činí konkrétní oblast pro cestovní ruch přitažlivější.“ (Hrala, 2002: 15)

Mezi nejvýznamnější a turisticky hojně navštěvované přírodní atraktivita v turistickém regionu Jižní Čechy bezpochyby patří chráněná území. Na území regionu se nachází dvě chráněné krajinné oblasti - Blanský les a Třeboňsko.

CHKO Blanský les

CHKO Blanský les byla vyhlášena za velkoplošné chráněné území roku 1990. Představuje ucelený krajinný komplex s přírodním prostředím dosud málo dotčeným negativními vlivy lidského hospodaření. Rozkládá se jihozápadně od Českých Budějovic a zahrnuje celou Křemžskou kotlinu, na jihozápadě zasahuje do kotliny Chvalšinské a na východě je ohraničena tokem řeky Vltavy. Její území o rozloze 21.235 hektarů zasahuje do okresů České Budějovice, Český Krumlov a Prachatice. Území

oblasti je z 55% pokryto lesními porosty. Svým složením jsou unikátním komplexem přirozených lesů. CHKO je bohatá i na řadu druhů nižších rostlin. Rostlinná a lesní společenstva jsou provázena přirozenou zvířenou. Mezi nejpozoruhodnější patří skupiny hmyzu a měkkýšů vázaných na vápencové a hadcové lokality. Z lovné zvěře je nejhojnější srnčí zvěř a prase divoké, postupně se sem šíří i zvěř jelení. (www.jiznicechy.org)

Nejvyšší vrchol tvoří dominanta hory Kletě s nadmořskou výškou 1084 m. Nejvýznamnější části přírody v CHKO jsou zahrnuty do maloplošných chráněných území. Kromě přírodních krás je zde i mnoho historických památek. K významným patří cisterciácký klášter ve Zlaté Koruně, zřícenina rožmberského hradu Dívčí Kámen a obec Holašovice. Blanský les je pro svou krásnou a zachovalou přírodu cenným rekreačním zázemím. (www.blanskyles.ochranaprirody.cz)

CHKO Třeboňsko

Třeboňsko je jedna z mála CHKO vyhlášených v rovinaté krajině po staletí kultivované člověkem. Přesto se zde zachovaly mimořádně cenné přírodní hodnoty. Na mnoha místech lze dosud hovořit o harmonické krajině, kde jsou lidské aktivity v určité rovnováze s přírodou. Proto je Třeboňsko vyhlášeno i jednou ze šesti českých biosférických rezervací programu Člověk a biosféra (MAB) UNESCO (od roku 1977).

Na utváření krajiny Třeboňska se člověk podílel již od 12. století, a to zejména úpravami vodních poměrů původní močálovité krajiny, jejichž výsledkem je důmyslná síť umělých stok (například Zlatá stoka, Nová řeka) a množství rybníků, které dělají z Třeboňska centrum českého rybníkářství (celkem 460 rybníků). Rozsáhlé rybníční soustavy se staly evropsky významným hnízdištěm i migrační zastávkou vodního ptactva. Oblast vyniká bohatostí mokřadní a vodní vegetace.

K nejcennějším biotopům Třeboňska patří rozsáhlá přechodová rašeliniště se zachovalými rostlinnými společenstvy (blatkové bory) a na ně vázanou faunou bezobratlých. Zachovány zůstaly z velké části i původní meandrující toky řek (např. Lužnice) se zbytky lužních lesů i extrémně suché lokality vátých písků. Jsou tu vyhlášeny dva mokřady mezinárodního významu chráněné Ramsarskou konvencí (Třeboňské rybníky, Třeboňská rašeliniště).

Oblast je významná z hlediska ochrany řady ohrožených obratlovců, např. vydry říční a orla mořského. Vyvážená přírodní složka krajiny je na Třeboňsku vhodně doplňována poměrně řídkým osídlením a zachovalou unikátní architekturou historických měst (městská památková rezervace Třeboň) a vesnic. Přírodní i kulturní faktory tak vytvářejí z Třeboňska území mimořádné v evropském kontextu a dávají mu i vysoký rekreační potenciál. (www.trebonsko.ochranaprirody.cz)

Klimatické poměry

„Klima se všemi svými složkami sehrává často rozhodující úlohu v životě a činnosti člověka. Celkové hodnocení pobytu turistů o dovolené je přímo závislé na dobrých nebo špatných povětrnostních podmínkách. Klimatické předpoklady jsou často nejdůležitějším činitelem pro rozvoj cestovního ruchu. Pohyb za sluncem a sluněním (héliotropismus) je základním argumentem vysvětlujícím důvody pohybu návštěvníků cestovního ruchu.“ (Gehinová, 2008: 12)

Česká republika spadá do mírného pásu. Zimy jsou studené a vlhké, léta teplá a suchá. Klima jižních Čech je přechodného středoevropského typu, v němž se střídavě uplatňují vlivy oceánu na západě a vlivy pevniny na východě, takže počasí má proměnlivý průběh. Většina území jižních Čech patří do mírně teplé a mírně vlhké nebo vlhké oblasti, která v nadmořských výškách kolem 750 m n. m. přechází v mírně chladnou oblast. Nejteplejším měsícem bývá červenec, jehož průměr dosahuje 17 - 18 °C v pánevních oblastech, v nejvyšších polohách nad 900 m n. m. klesá pod 14 °C. Dnů, kdy teplota vystoupí nad 25 °C, mají nejvíce pánevní oblasti a oblast při soutoku Lužnice s Vltavou, v průměru jich bývá 40 až 50 v roce. Maximální teploty téměř každoročně překračují v nižších polohách 30°C, výjimečně i 35 °C. (www.jiznicechy.cz)

Průměrná roční teplota vzduchu na Českobudějovicku dosahovala v roce 2009 9,5°C, průměrný roční úhrn srážek činil 837,5 mm a doba trvání slunečního svitu byla 1590,0 hodin za rok. (www.chmi.cz)

Hydrologické poměry

„Oblasti s vhodnými hydrologickými podmínkami se stávají stále významnějšími z hlediska realizace cestovního ruchu (přispěl k tomu i rozvoj lékařské vědy, která od konce 19. století propaguje koupání v přírodě). V globálních poměrech patří dobré hydrologické poměry k nejdůležitějším lokalizačním podmínkám.“ (Hrala, 2002: 17)

Území turistického regionu Jižní Čechy náleží do povodí horní a střední Vltavy s přítoky Otavou, Lužnicí, Malší, Blanice a mnohými dalšími. V minulosti zde bylo vybudováno více než 7 000 rybníků, jejichž celková výměra dnes představuje více než 30 tis. hektarů. Největšími z nich jsou rybníky Rožmberk s rozlohou 490 ha, Bezdrev se 450 ha a Horusický rybník se 415 ha, které jsou zároveň největšími rybníky v České republice. Kromě toho byla na území regionu vybudována velká vodní díla, jakými jsou např. přehrada Orlík s rozsáhlými rekreačními oblastmi a také Římov, který zásobuje pitnou vodou značnou část Jihočeského kraje. V posledních letech byla v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Temelín vybudována vodní nádrž Hněvkovice. (www.rera.cz)

Jižní Čechy patří k největším českým střediskům vodáckých aktivit. Věhlasu a oblibě se vedle rybníků těší řeky Blanice, Nežárka, Lužnice, Otava a Vltava – nejdelší česká řeka. Každoročně se na jih Čech sjíždějí vodáci z celé republiky, aby vyzkoušeli své dovednosti. K dispozici mají přibližně 480 km splavných úseků. Početné kempy podél řek nabízejí pro tento způsob rekreace kvalitní podmínky.

Většina jihočeských měst disponuje umělými koupališti či krytým bazénem s rozsáhlou nabídkou doplňkových služeb. Města, ležící na řekách, nabízejí v letních měsících i vyhlídkové projížďky na loďkách nebo v motorovém člunu. Na Orlické přehradě si lze vyzkoušet vodní lyžování, na vltavském umělém kanále v Českém Vrbném u Českých Budějovic slalomovou trať, najdou se i lokality vhodné pro sportovní potápění. (Jihočeský kraj, 2003: 37)

Biologické poměry

„Vzhledem k rozsáhlosti, rozmanitosti a nestejně hustému osídlení jižních Čech je flóra i fauna poměrně různorodá, a celé území je možné rozdělit do několika typických částí. V Českobudějovické a Třeboňské pánvi tvoří převážnou část dnešních lesů borové

a místy smrkové lesy, jejichž květena je značně ochuzená. Výjimečně se zachovaly podmáčené olšiny, v jejichž vlhkém prostředí roste několik druhů vzácných rostlin, např. kosatec žlutý či žebratka bahenní. Zajímavá jsou rovněž pánevní rašeliniště, jejichž porost částečně tvoří geneticky čisté porosty borovice blatky a hojně se zde vyskytuje rovněž keřovitá rostlina rojovník bahenní. Bohatá je vodní květena, na hladinách některých rybníků občas najdeme velké bílé květy leknínu bělostného, vzácněji zlaté květy stulíku žlutého. Nejnápadnějšími příslušníky zvířeny je na území obou pánví ptactvo, přičemž převažují vodní druhy, např. potápky, volavky, husy, labutě, čápi apod., z dravců je nejrozšířenější moták pochop. V rozsáhlejších lesích Třeboňské pánve žije menší populace jelení zvěře.

Vrchoviny, podhůří a horská pásma jsou zpravidla porostlé jedlobučinami, borovými a smrkovými lesy, mezi kterými jsou značně rozšířené rašelinné a slatinné louky, kde se vyskytuje vzácná vlhkomilná květena, z běžnějších druhů pak vachta trojlistá, vstavač májový a různé druhy ostřic. Většina z těchto lokalit je v současné době ohrožena intenzivním zemědělstvím. V horských oblastech se z původních jedlobučin zachovala řada pralesních zbytků, jako např. v Žofínském pralese či v pralese Hojná Voda. Z fauny se zde kromě obvyklých druhů vyskytují malé šelmy, např. liška, kuna skalní i lesní, tchoř, lasice a vzácněji i jezevec, velké šelmy byly vyhubeny již na přelomu 18.-19. stol. V novohradských horách a v Blanském lese žije silná populace jelena lesního. Z ptáčích druhů můžeme spatřit datlíka tříprstého, sýce rousného či kvíčalu, výjimečně i čápa bílého a černého. Z dravců je nejhojnější káně lesní, poštolka obecná a jestřáb lesní, řidčeji se zde vyskytuje včelojed lesní, krahujec obecný či ostříž lesní. Ve starých bučinách poměrně hojně hnízdí holub doupňák, ve skalnatých terénech žije výr velký. Značně jsou rozšířeni obojživelníci a plazy, zvláště zmije obecná, ještěrka obecná, ještěrka živorodá, čolek obecný a čolek horský.“ (Podhorský, 2000: 18)

5.2 Kulturně-historické předpoklady a atraktivita cestovního ruchu

„Kulturně-historický potenciál destinace tvoří uměle vytvořené, lokalizované složky produktu. Patří sem ty atraktivita cestovního ruchu, které svou hodnotou přitahují určitý okruh návštěvníků. V této souvislosti jde o

- hrady a zámky
  - muzea, skanzeny, rezervace lidové architektury
  - sakrální památky
  - městské památkové rezervace
  - národně-historické památky
  - zábavní a tematické parky“.
- (Királková, 2003: 41-42)

„Kulturně historické památky mají mezi společenskými podmínkami a atraktivitami největší váhu a význam, jejich vliv na využití cestovním ruchem je dán jejich zvláštností, uměleckou a historickou hodnotou. Mezi nejpřitažlivější patří architektonická díla jednotlivých historických slohů a epoch, moderní architektury, ale i různé užitkové stavby, ať již jako objekty samostatné nebo soustředěné do historických jader měst, či archeologická naleziště. Kromě vlastních staveb je předmětem zájmu jejich výzdoba (sochařská, malířská, řezbářská), případně i další objekty výtvarného umění (mobiliář, cenné předměty ap.)“.

(Němčanský, 1996: 12)

Významnou složkou jihočeského potenciálu cestovního ruchu jsou historické památky a kulturní atraktivita. Pro návštěvníky jsou přitažlivá historicky významná města s rozsáhlými soubory památkových objektů – České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Slavonice, Tábor, Třeboň. Města Třeboň, Bechyně a Vráž u Písku mají lázeňskou tradici. Velmi navštěvované jsou jihočeské hrady a zámky, tvrze a zříceniny. Počet návštěvníků zámku Hluboká nad Vltavou se pohybuje v řádu statisíců ročně, číslu 100 000 se blíží i zámky v Červené Lhotě a Jindřichově Hradci. Specifickým kulturním bohatstvím jsou lidové zvyky, slavnosti, tradice a řemesla a architektura. Zajímavá a atraktivní je i nabídka technických památek. Historické jádro města Český Krumlov bylo zapsáno na seznam Světového kulturního a historického dědictví UNESCO, stejně tak jako Holašovice, malebná vesnice s unikátní podobou selských usedlostí z poloviny 19. století. (www.risy.cz)

Hrady a zámky

Jižní Čechy patří k regionům s největším počtem památek. Rožmberkové, Schwarzenbergové a další slavné rody zde zanechaly obrovské dědictví, jehož krása zušlechťuje a dramatická historie učí moudrosti. Velmi navštěvované jsou jihočeské hrady a zámky, tvrze a zříceniny. Mezi důležité hrady a zámky v regionu patří např. zámek Červená Lhota, zámek Jindřichův Hradec, zámek Třeboň, státní hrad a zámek Český Krumlov, hrad Strakonice, hrad Landštejn a mnoho dalších. Pro ilustraci je uveden vysoce navštěvovaný zámek v Hluboké nad Vltavou a hrad Zvíkov.

Zámek Hluboká nad Vltavou

Zámek Hluboká nad Vltavou je v dnešní podobě považován za nejkrásnější zámek v Čechách. Rozlehlý objekt čítá na 11 věží a bašt, ve 120-ti pokojích jsou umístěny kolekce cenných obrazů a nábytku. Současnou romantickou podobu věrnou anglické windsorské gotice získal v průběhu 19. století. Jeho základem byl gotický hrad ze 13. století, přestavěný za renesance na zámek a později ovlivněný i barokem. Idylický obrázek zámku dotváří svou zelení rozlehlý anglický park. (www.risy.cz)

Hrad Zvíkov

Hrad Zvíkov nazývaný „král“ českých hradů byl vybudován v rané gotice na vysokém ostrohu nad soutokem Otavy s Vltavou. Nezaměnitelnost dává hradu třicetimetrová válcová věž s ostrým klínem. Nejstarší částí je Hlízová věž s jižním palácem, po roce 1250 rozšířeným na jednopatrový čtyřkřídlý palác s nepravidelným arkádovým nádvořím a ochozem s obkročnou klenbou. Ze sálů zaujme především Svatební nebo Kurfirštská síň s cennými gotickými freskami. (www.risy.cz)

Muzea, skanzeny, rezervace lidové architektury

Romantická atmosféra jižních Čech od nepaměti inspirovala umělce, kteří sem přicházejí tvořit i odpočívat. Umělecká díla zaplňují muzea a galerie, jichž jsou v kraji desítky, a turisté je vnímají jako vítané zpestření svých toulek. Najdou tam díla z nejstarších období, doklady o vývoji venkova s lidovými řemesly a obyčejí, ale také

vysoce uznávané moderní. Mezi významná muzea se řadí Husitské muzeum v Táboře a Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.

Husitské muzeum

Husitské muzeum je jedno z největších v České republice, avšak návštěvnost dosahuje v Husitském muzeu nejvyšších hodnot z celé České republiky. Tradice připomínání si husitství historickými exponáty, knihami apod., funguje v Táboře prakticky bez přerušení od dob, kdy kališníci žili. Avšak v době národního obrození se řada profesorů a skupiny nadšenců rozhodli dát historickým tradicím tvar, proto bylo na konci 19. století zbudováno městské muzeum. V roce 1906 se konala výstava na počest Mistra Jana Husa a od té doby se muzeum věnuje výhradně husitství. (www.turistik.cz)

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích je příspěvková organizace zřizovaná Jihočeským krajem. Patří k nejvýznamnějším kulturním institucím na jihu Čech. První muzejní sbírky byly zpřístupněny veřejnosti na jaře roku 1877 v domě U tří korun vedle městské radnice. Četné dary místních občanů i krajanů v cizině podnítily výstavbu nové účelové muzejní budovy. Monumentální objekt vybudovaný v letech 1899-1901 v historizujícím novorenesančním slohu byl otevřen veřejnosti v roce 1903. V současné době je Jihočeské muzeum krajským regionálním muzeem s orientací na přírodní a společenské vědy. Kromě stálých expozic přírody, pravěku a středověku, pořádá muzeum každoročně řadu krátkodobých tematických výstav, uskutečňuje přednášky a další kulturně vzdělávací programy a poskytuje odborné služby. (www.muzeumcb.cz)

Skansen Hoslovice

Hoslovický skansen přivítal první návštěvníky v létě 2008. Asi 17 km jihozápadním směrem od Strakonice leží Hoslovice. Místní skansen je pobočkou Muzea středního Pootaví a jeho chloubou je nejstarší dochovaný vodní mlýn v Čechách. Soubor lidových staveb dlouho pustl, ale v roce 2005 ho odkoupil Jihočeský kraj a zřídil zde muzeum. Samotný objekt mlýna má zděné přízemí, roubené patro s pavlačí a

doškovou střechu. Z velké části se dochovalo vybavení z 20. let minulého století, za prohlídku stojí černá kuchyně, příležitostně roztáčené mlýnské kolo i skladové prostory. Samotné jádro mlýna má středověký původ. V areálu stojí také chlév a roubená stodola. Revitalizací prochází mlýnský náhon a rybník, který byl po ukončení činnosti mlýna v 70. letech vysušen. (www.turistik.cz)

Sakrální památky

Na území turistického regionu Jižní Čechy se nachází velké množství funkčních poutních míst, klášterů i drobných církevních památek. Nalezneme zde např. augustiniánský klášter s kostelem sv. Jiljí v Třeboni (NKP), klášter Zlatá Koruna (NKP), který byl zbudován jako protiváha kláštera ve Vyšším Brodě (NKP). V Českém Krumlově je pozdně gotický kostel sv. Víta (NKP) a nedaleko v Kájově je poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie (NKP). Mezi další vyhledávaná poutní místa patří například Nové Hrady - kostel sv. Petra a Pavla.

Bývalý augustiniánský klášter - Třeboň

Kostel sv. Jiljí s vysokou věží dominuje souboru budov někdejšího augustiniánského kláštera, založeného Rožmberky v roce 1367. Klášter poznamenal dějiny města a zařadil se k předním centrům vzdělanosti a umělecké tvorby na českém jihu. Rožmberská nadace byla neobyčejně velkorysá, jmění kanonie však rostlo i obratnou hospodářskou politikou a odkazy. Se stavbou nového konventu se započalo současně se stavbou kostela a v roce 1369 už zřejmě pokročily práce na budování ambitu. Na severní straně kostela byla zbudována i jednopatrová budova konventu čtvercového půdorysu, s křížovou chodbou uchovanou v téměř neporušené podobě. Každé ze čtyř křídel ochozu má kromě klenebních polí pět polí vlastních. Všechny čtyři stěny obrácené do rajského dvora jsou prolomeny širokými hrotitými arkádami s úzkými parapety. Takto vzniklá okna jsou členěna třemi pruty a jejich závěr je vyplněn bohatou kružbou trojího druhu. Na jižní straně nádvoří, rozkládajícího se před konventem, postavil Petr z Rožmberka dům s kaplí v patře, která svým tělem vybočovala do dvora. Byla zasvěcena sv. Vincenci a je připomínána již v roce 1380.

Ostatní budovy na nádvoří kláštera jsou převážně z období nového rozkvětu kláštera v 18. století. Kašna uprostřed nádvoří pochází z konce 17. století. (www.turistik.cz)

Klášter Zlatá Koruna - Zlatá Koruna (Okres Č. Krumlov)

Klášter založil v roce 1263 Přemysl Otakar II. jako protiváhu kláštera ve Vyšším Brodě. Klášter je položen na ostrohu obtékaném ze tří stran řekou Vltavou. Vlastní klášter je samostatně ohrazený a k němu se po jihozápadní straně připojuje předklášteří, rovněž obehnané hradbou. Architektonické těžiště kláštera tvoří konventní kostel (trojlodní bazilika s příčnou lodí) orientovaný téměř na sever, k němuž se po jižní straně připojuje konvent s křížovou chodbou. Severně od něj stojí kaple Andělů strážných, k níž přiléhá tzv. malý konvent. Dále k severu následuje soubor budov opatství s pivovarem. Do jeho zadního nádvoří se vstupovalo od východu i západu gotickými branami. Na stavbě kostela se podílel Michal Parléř, bratr Petra Parléře (stavitele chrámu sv. Víta). Za husitských válek byl klášter vypálen a opraven byl až v 17. století. Roku 1785 byl klášter zrušen a přeměněn v továrnu. Teprve roku 1909 se opět začalo s obnovou kláštera, který dnes slouží jako expozice Státní vědecké knihovny. (www.turistik.cz)

Městské památkové rezervace

Pro návštěvníky regionu jsou přitažlivá historicky významná města s rozsáhlými soubory památkových objektů. Mezi městské památkové rezervace se řadí České Budějovice, Jindřichův Hradec, Slavonice, Tábor a Třeboň.

České Budějovice

Upravené gotické, renesanční a barokní měšťanské domy s podloubími, proslulá Černá věž s vyhlídkou (72 metrů vysoká), barokní Samsonova kašna vprostřed náměstí, renesanční masné krámy, někdejší městská zbrojnice a solnice - to jsou nepozoruhodnější světové památky Českých Budějovic. Z církevních staveb vyniká gotický chrám sv. Mikuláše, dominikánský klášter s kostelem Obětování Panny Marie.

Jindřichův Hradec

Malebné starobylé město zrcadlí se ve vodách rybníka Vajgar. Raně gotický hrad byl během staletí rozšířen o budovy renesančního zámku, spolu s kterým tvoří rozsáhlý komplex. Ve středu města leží náměstí s výstavnými renesančními domy, které mají často gotická jádra. Z církevních staveb je nejvýznamnější minoritský klášter s kostelem sv. Jana Křtitele (s vzácnými gotickými malbami) a proboštský kostel Nanebevzetí Panny Marie s cennou Špulířskou kaplí.

Slavonice

Malebné historické jádro pohraničního městečka, těšícího se značnému významu v době středověku. Pozdně gotické a renesanční domy zdobí sgrafita a malby a řada z nich se pyšní zajímavými sklípkovými klenbami. Nad střechy domů ční věž gotického kostela Nanebevzetí Panny Marie, další pozdně gotický poutní kostel sv. Ducha a Božího těla stojí stranou centra. Ráz středověkého opevněného města dokreslují zachovalé části hradeb a dvě věžové brány Jemnická a Dačická.

Tábor

Starobylé město založené husity roku 1420. Z důmyslného městského opevnění zůstala zachována Bechyňská brána. Součástí opevnění byl i hrad, jehož poslední stojící částí je válcová věž Kotnov. Gotická radnice je perlou mezi gotickými, renesančními a barokními domy na náměstí. Pod náměstím se ukrývá přístupný labyrint chodeb. Jedněmi z nejstarších památek gotiky jsou kostely sv. Jakuba a Proměnění Páně. Barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie vznikl jako součást kláštera augustiniánů.

Třeboň

Pozoruhodný renesanční zámek, ve kterém je mimo jiné uložen proslulý archiv. Neobvykle zachovalé městské opevnění s baštami a branami. Malebné protáhlé náměstí lemované podloubím gotických, renesančních a barokních domů, z nichž nejzajímavější jsou domy Štěpánka Netolického a U bílého koníčka a renesanční radnice s věží. Nepřehlédnutelný je barokní mariánský sloup a kašna. (www.czecot.com)

6 REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V TURISTICKÉM REGIONU JIŽNÍ ČECHY

„Realizační podmínky mají dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování různých forem cestovního ruchu: umožňují oblastí (středisek) cestovního ruchu dosáhnout (pomocí dopravy) a využít je (prostřednictvím ubytovacích, stravovacích i jiných zařízení). Svou kapacitou tvoří „nabídkový strop“ pro využití možností lokalizačních podmínek a atraktivit. Služby, které poskytují přímo cestovnímu ruchu, tvoří mnohdy jen část z jejich souhrnné kapacity“. (Hrala, 2002: 27)

6.1 Komunikační předpoklady a dopravní dostupnost

„Komunikace – doprava patří mezi základní podmínky realizace cestovního ruchu. Účastníci cestovního ruchu využívají existující síť silničních, železničních, leteckých a vodních komunikací. S rozvojem poptávky po cestovním ruchu význam dopravy pro jeho realizaci i rozmístění roste. Moderní doprava zvyšuje dostupnost rekreačních oblastí, což vede ke zvyšování průměrných přepravních vzdáleností. Rozhodující část světového dopravního systému byla vybudována a funguje pro jiné hospodářské účely. Stěžejní úlohou této sítě je zabezpečovat minimální časové limity potřebné k překonání vzdálenosti mezi místem trvalého bydliště účastníků cestovního ruchu a místem, které chtějí navštívit. Délka a míra únosnosti těchto limitů je přímo úměrná délce volného času účastníků cestovního ruchu, na dvoutýdenní dovolenou jsou turisté ochotni cestovat i půl dne, zatímco při cestě na víkend jen pár hodin. Snadná dosažitelnost atraktivní oblasti však může vést k předimenzování cestovního ruchu do té míry, že se sníží hodnota jeho využití. Masová individuální automobilová doprava přispívá k celkovému zhoršování životního prostředí v oblastech s velkou intenzitou cestovního ruchu“. (Němčanský, 1996: 14)

„Jižní Čechy sice nemají dosud dálnice ani vysokorychlostní železnice, ale přesto je dopravní dostupnost poměrně dobrá. Hlavním dopravním uzlem jsou České Budějovice a výhodnou polohu na křižovatkách hlavních tras má i Tábor. Plánovaná dálnice z Prahy do Českých Budějovic a dále do Lince by dopravní obslužnost značně

vylepšila. Řídká komunikační síť je zejména v Novohradských horách“. (Chromý, 2003: 15)

Jižní Čechy jsou ze severních a východních oblastí České republiky a ze sousedního Rakouska dobře dostupné po silnici E 55 (Praha - České Budějovice - Linz), na kterou se napojují místní dopravní uzly.

Autobusové spojení zajišťuje v rámci pravidelné linkové dopravy v regionu několik dopravců. Jízdenky zpravidla není potřeba rezervovat dopředu, jízdné se platí přímo řidiči po nástupu do vozidla. Spojení z Prahy či dalších vzdálenějších center zajišťují pravidelné dálkové linky. Mezinárodní dopravní linky končí ve větších městech - Praze, Plzni či Českých Budějovicích.

Mezinárodní vlaková spojení vedou přes České Budějovice a důležitý železniční uzel ve Veselí nad Lužnicí.

Nejbližší veřejné mezinárodní civilní letiště je v hornorakouském městě Linz, další letiště mezinárodního významu jsou pak v Praze-Ruzyni a ve Vídni, poněkud vzdálenější je německý Mnichov. (www.jiznicechy.cz)

6.2 Základní a doplňková vybavenost a služby cestovního ruchu

„Různorodost služeb cestovního ruchu umožňuje jejich klasifikování z více hledisek. Často se podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu rozlišují na služby základní a doplňkové. Do základních služeb se zařazuje přemístění účastníků cestovního ruchu z místa jejich trvalého bydliště do rekreačních prostorů a zpět a služby spojené s pobytem v rekreačním prostoru (dopravní služby, služby ubytovací a stravovací). Doplňkové (komplementární) služby jsou spojeny s využíváním atraktivit, vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor (například sportovně-rekreační služby, společensko-kulturní služby, lázeňské služby apod.). Uvedená klasifikace je paradoxní tím, že nedoceňuje význam doplňkových služeb, které jsou rozhodující pro uspokojení cílových potřeb účastníků cestovního ruchu. Jejich kvalita podstatnou mírou ovlivňuje užitiný efekt účasti na cestovním ruchu a tím i spokojenost jeho účastníků“. (Orieška, 1999: 7-8)

6.2.1 Ubytovací a stravovací vybavenost a služby

„Poskytování ubytovacích služeb je významným předpokladem rozvoje zejména pobytového cestovního ruchu. Jejich posláním je umožnit přenocování nebo přechodné ubytování účastníkům cestovního ruchu mimo místo jejich trvalého bydliště, včetně uspokojení dalších potřeb, které s přenocováním nebo přechodným ubytováním souvisejí. Podmínkou rozvoje cestovního ruchu je také poskytování stravovacích služeb, neboť umožňují uspokojování základních potřeb výživy účastníků cestovního ruchu během jejich přepravy i pobytu v cílovém místě.“ (Orieška, 1999: 45,57)

Jižní Čechy nabízejí mnoho restaurací, hospůdek, pizzerií, kaváren, čajoven, barů či cukráren. Nabídka je široká jak v druzích gastronomických zařízení, tak jejich nabízeném menu. Vedle tuzemské kuchyně lze v jižních Čechách ochutnat i leckterou specialitu zahraniční. Poměrně rozšířené a oblíbené jsou restaurace italské, mexické, čínské nebo indické.

Ubytovacích zařízení všeho druhu lze nalézt na území Jihočeského regionu dostatek. Hotely, penziony, tzv. Zimmer frei, rekreační chaty a chalupy (v posledních letech mnohde pronajímány v rámci individuální turistiky), kempy a další - záleží na představách, vybrané oblasti, důvodu pobytu, zamýšleném způsobu rekreace. Problémy mohou nastat v období turistické sezóny. V lokalitách, kde se každoročně soustřeďuje nejvíce turistů, poptávka po ubytovacích kapacitách občas převýší okamžitou nabídku. Jedná se především o lázeňská centra a známější jihočeská města. V důsledku rozvoje venkovské turistiky se vyhledávaným typem dočasného bydlení stávají zemědělské usedlosti, farmy, rekonstruované historické objekty. (Jihočeský kraj, 2003: 42)

Přesný počet hromadných ubytovacích zařízení v turistickém regionu Jižní Čechy, rozdělených podle kategorie hromadného ubytovacího zařízení, je uveden v Příloze č. 5, kde můžeme vidět, že v regionu jasně převažují pensiony, za nimi jsou ostatní jinde neuvedená zařízení a třetí místo zaujímají ***hotely.

6.2.2 Sportovně-rekreační vybavenost a služby

„Sportovně-rekreační služby je možné z hlediska cíle účasti na cestovním ruchu považovat za jedny z nejvýznamnějších. Umožňují účastníkům aktivní využití přírodních a uměle vytvořených předpokladů pro rozvoj sportu, rekreace a turistiky. Budování zařízení pro poskytování sportovně-rekreačních služeb ovlivňuje charakter přírodních podmínek a jejich kvalita“. (Orieška, 1999: 10-11)

„Sportovně-rekreační zařízení umožňují návštěvníkům destinace vykonávat sportovně-rekreační aktivity. V této souvislosti jde především o:

- rekreační plochy
- rekreační dráhy (lyžařské a běžecké tratě, umělé lyžařské svahy, skateboardové dráhy, bobové dráhy apod.)
- sportovní hřiště (golfová hřiště apod.)
- zimní stadiony
- bazény
- ostatní sportovně-rekreační zařízení“. (Kiráľová, 2003: 44)

Rozmanitost turistického regionu Jižní Čechy ocení lidé, kteří si nejlépe odpočinou při aktivní dovolené. Krajina, v níž jsou hory i roviny, mnoho řek či rybníků, vyhovuje milovníkům nejrůznějších sportovních disciplín i lidem, kteří si chtějí jen občas trochu protáhnout tělo. Proto se rozšiřuje síť služeb spjatých se sportem, jako jsou půjčovny lodí, kol a dalšího vybavení, a vznikají nová hřiště. Stále pestřejší je nabídka adrenalinových zážitků, například horolezectví, seskoky s padákem či paragliding.

Krajina protkaná řekami je jako stvořená pro vodáky. Lužnice, Vltava, Otava i ostatní řeky dávají šanci začátečníkům i náročným vodákům. Také golfisté si přijdou na své - zámecké prostředí Hluboké nad Vltavou, příroda České Kanady u Nové Bystřice a řada dalších hřišť uspokojí každého hráče nejen kvalitou svých greenů. Stále bohatší je i síť stezek, kde se romantici mohou přesvědčit, že ze hřbetu koně je svět opravdu nejkrásnější.

Jižní Čechy jsou protkány hustou sítí cest pro cyklisty, které umožňují jízdu krajinou v ideálním tempu, aniž by člověk ztratil kontakt s jejími barvami, vůněmi a dalšími puvaby. Pavučinu cyklotras a cyklostezek doplňují rozvíjející se služby

speciálních autobusů a půjčovan kol, které přibývají i na vlakových nádražích. V kraji asi není oblast, která by cyklisty nelákala - oblíbená je rovina Třeboňska, pocit objevitelů lze zažít v příhraničních částech Jindřichohradecka či na Novohradsku, přibývají kilometry tras podél Vltavy, Otavy, Lužnice a dalších řek.

Kdo chce zastavit čas, vydá se po jižních Čechách pěšky. Jižní Čechy jsou charakterem krajiny neobyčejně pestré a nabízejí ideální podmínky pro pěší turistiku. Hustá síť značených turistických cest umožňuje poznat nejcennější přírodní partie a navazuje bezprostředně na komunikace. Systém turistického značení Klubu českých turistů, uznávaný po celé Evropě jako unikátní, je doplněn souborem orientačních map, které pokrývají celé území republiky. Pěším turistům slouží v jižních Čechách téměř 5000 km značených cest, které přivádějí návštěvníka do nejzajímavějších míst. (www.jiznicechy.cz)

6.2.3 Kulturně-společenská vybavenost a služby

„Společensko-kulturní služby uspokojují společenské a kulturní potřeby účastníků cestovního ruchu. Poskytují je kulturní, společensko-zábavní a osvětová zařízení. V některých případech jsou cílem účasti na cestovním ruchu (prohlídka galerie, návštěva divadelního představení apod.). Poptávku po nich do značné míry ovlivňuje délka pobytu účastníků cestovního ruchu.“ (Orieška, 1999: 10)

„Objekty kulturně-společenských služeb jsou

- kulturně-historické objekty (hrady, zámky, záměčky, sakrální stavby a památky, památníky, pamětní pokoje a objekty, objekty lidové architektury, skanzeny, technické památky, archeologická naleziště apod.)“, viz kapitola 5.2
- „kulturní a osvětová zařízení (divadla, kina, koncertní sály, hudební pavilóny, kulturní domy, letní amfiteátry, galerie, obrazárny, knihovny, čítárny, zoologické zahrady, botanické zahrady, tematické parky, lunaparky, zpřístupněné jeskyně),
- společenská a zábavní zařízení jako součást ubytovacích a pohostinských podniků, např. kavárny, espressa, libressa“ (Hesková, 2006: 113-114)

Romantická atmosféra jižních Čech od nepaměti inspirovala umělce, kteří sem přicházejí tvořit i odpočívat. Malebná krajina je stálou výzvou pro malíře, zádumčivá

nálada přitahuje básníky, dřevo láká řezbáře, pohnuté dějiny s řadou významných postav volají po dalším literárním či filmovém zpracování. Umělecká díla zaplňují muzea a galerie, jichž jsou v regionu desítky, a turisté je vnímají jako vítané zpestření svých toulek. Jsou zde k vidění díla z nejstarších období, doklady o vývoji venkova s lidovými řemesly a obyčejí, ale také vysoce uznávané moderní sbírky dokazující, že jižní Čechy zůstanou pro umělce věčným tématem. (www.jiznicechy.cz)

Kulturní a osvětová zařízení

Alšova jihočeská galerie

Alšova jihočeská galerie je jediné muzeum umění v Jihočeském kraji, které patří k pěti největším ústavům svého druhu v České republice. Zahájila svou činnost 1. ledna 1953 a do názvu dostala jméno jihočeského rodáka malíře Mikoláše Alše (1852-1913). Jejím hlavním sídlem je od dubna 1956 někdejší neogotická jízdná zámku Hluboká nad Vltavou. V roce 1967 byla zřízena pobočka - oddělení keramiky AJG, která je umístěna v adaptované budově někdejšího zámeckého pivovaru v Bechyni. Od 1993 otevřen v Českých Budějovicích (ulice U Černé věže 22) pro výstavní účely rekonstruovaný Wortnerův dům AJG, gotická stavba renesančně přestavěná v polovině 16. století. (www.ajg.cz)

Jihočeské divadlo

Jihočeské divadlo je profesionální čtyřsouborové divadlo se sídlem v Českých Budějovicích. Místo, kde stojí historická budova Jihočeského divadla patří mezi nejstarší historické části města Českých Budějovic. V roce 1763 zde město postavilo skladiště piva pro městský pivovar. O rok později část skladu přebudovalo na jednoduché divadlo pro zhruba 400 diváků, v němž se - pouze německy - hrálo až do roku 1817. Nová divadelní budova byla na tomto místě otevřena 26. 12. 1819. Divadlo bylo v průběhu let mnohokrát přestavováno (poslední dokončená přestavba je z roku 1990). (www.jihoceskedivadlo.cz)

Kulturní akce

Mezinárodní dudácký festival

Pověst o Švandovi dudákovi a mnohaletá dudácká tradice je ve městě Strakonice udržována stále novými mladými muzikanty a vytváří atmosféru, ve které se daří pravidelným setkáním dudáků, dudáckých muzik a tanečníků z mnoha států světa. Toto setkání, pořádané od roku 1967, se nazývá Mezinárodní dudácký festival Strakonice. Svým rozsahem a kvalitou patří mezi nejvýznamnější folklorní festivaly na světě. Projevem uznání je přijetí festivalu do CIOFF (Conseil International des Organizations de Festivals de Folklore et d'Arts traditionnels, Statut B auprès de l'UNESCO) v roce 1995 a od roku 1997 členství v mezinárodní organizaci pro lidové umění IOV (Comité international des Arts et Traditions populaires). Festival je také členem Folklorního sdružení ČR, které zastřešuje folklorní hnutí u nás. Každý ročník festivalu je příležitostí k setkání a vzájemnému poznání souborů i jednotlivců prezentujících dudy v původním provedení, jejich rekonstrukci a repliky ve spojení s dalšími lidovými nástroji. Hrají k poslechu i jako doprovod tanečníkům a vytvářejí neopakovatelnou atmosféru. Do Strakonice přijíždějí každé dva roky tisíce diváků z České republiky i ze zahraničí, diváky i účinkující spojuje i přes jazykové bariéry láska k tradici a lidovému umění, vytváří pocit sounáležitosti a přátelství. (www.dudackyfestival.cz)

Selské slavnosti Holašovice

Selské slavnosti se konají v malebné vesničce Holašovice, ležící cca 15 km západně od Českých Budějovic, ztracené kdesi uprostřed lesů a rybníků, daleko od hlavních komunikací. Snad právě poloha Holašovic způsobila, že čas v této vsi jakoby se odvíjel pomaleji. A tak se půdorys vesnice mohl do dnešní doby dochovat ve svém středověkém tvaru a také jednotlivá stavení, soustředěná kolem prostorné návsi, stojí dosud v podobě, jakou jim vtiskli jejich stavitelé v druhé polovině 19. století - podobu tzv. jihočeského selského baroka. Po zásluze byla tak obec Holašovice zapsána do Seznamu kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Právě do tohoto prostředí je zasazena dvoudenní lidová slavnost, jejímž základním rámcem je pořádání "lidového jarmarku" s ukázkami tradičních i netradičních řemesel z celé České republiky, ale též

ze Slovenska. Vyhledávaným je zejména předvádění původních řemesel a technik, které v dnešní přetechnizované době vytváří velmi působivou podívanou na zručnost a cit pro tradiční lidovou výrobu, která se váže k časům dávno zapomenutým. Předvádění jednotlivých výrob je prováděno řemeslníky v lidových kostýmech. Jarmark bývá tradičně obohacen kulturním programem v lidovém duchu. Hosty Selských slavností jsou soubory nejenom z České republiky. Návštěvníci Holašovic tak mají možnost porovnat rozdílnosti kultur a seznámit se s lidovými zvyky a obyčejí jednotlivých koutů naší země a se zahraničím. Selské slavnosti v Holašovicích se zařadily mezi významné Mezinárodní folklorní festivaly v České republice. (www.nuts3.cz)

Dalšími akcemi pořádanými v Jižních Čechách jsou např. Slavnosti pětilisté růže v Českém Krumlově, Husitské tábořské slavnosti, Concertino Praga (Jindřichův Hradec), Pašijové hry (Hořice), Tábořská setkání a Písecké rýžování zlata.

6.2.4 Informační kanceláře

„V cílovém místě má návštěvník zájem hlavně o informace týkající se objektů cestovního ruchu a služeb. Šíření informovanosti napomáhají turistické informační kanceláře, jejichž základním posláním je poskytovat komplexní informace o atraktivitách a službách v místě a v regionu včetně propagačních a informačních materiálů. Některé turistické informační kanceláře zabezpečují i prodej dopravních cenin, přepravu v cílovém místě a do jeho okolí, organizují turistické vycházky, výlety a zájezdy, poskytují služby místních průvodců, prodávají vstupenky na kulturní a sportovní akce, cestovní literaturu a pohlednice. Často vydávají tištěné informace jako příručku pro turisty, resp. měsíčník jako kalendář akcí v cílovém místě nebo regionu“.

(Hesková, 2006: 108)

Většina měst si je již vědoma pozitiv, která s sebou cestovní ruch přináší, a snaží se tedy návštěvníkům dle svých možností vycházet vstříc. Kvalitní informační servis je v Jihočeském kraji chápán jako základní druh služeb, které významně ovlivňují zájem tuzemských i zahraničních turistů o náš kraj. Při osobní návštěvě i telefonickém, případně mailovém dotazu pracovníci informačních center ochotně poskytnou potřebné

informace, tip na výlet, zajímavou akci, dobrou restauraci, možnost ubytování a mnoho dalšího. Návštěvníci se dozví otevírací doby historických památek, program kulturních zařízení, optimální spojení do sousedního města, kontakt na nejbližší půjčovnu kol, adresu koupaliště a jiné. Zdarma jsou k dispozici některé propagační materiály, ke koupi jsou zde pohledy, mapy, místní i souhrnné průvodce, suvenýry apod. (Jihočeský kraj, 2003: 42)

Seznam informačních center na území turistického regionu Jižní Čechy je uveden v Příloze č. 6.

7 ZÁKLADNÍ TYPY STŘEDISEK CESTOVNÍHO RUCHU

„Střediska cestovního ruchu jsou obce, nebo části obcí, ve kterých je soustředěna vyšší koncentrace materiálně technické základny cestovního ruchu (ubytovací, stravovací, dopravní zařízení aj.) umožňující intenzivnější využívání okolí těchto středisek. Střediska cestovního ruchu mají různou polohu, velikost, funkci, význam i dimenze atraktivnosti a obecně je můžeme rozdělit na základě dvou kritérií:

- na základě funkce, kterou v cestovním ruchu plní (typy středisek),
  - na základě územních rozměrů jejich atraktivnosti (kategorie středisek)“.
- (Němčanský, 1996: 16)

7.1 Lázeňská střediska

„Lázeňské služby tvoří komplex činností souvisejících s lázeňskou léčbou a pobytem v lázních. Tvoří je základní lázeňské služby (lékařské a léčebné, ubytovací, stravovací a společensko-kulturní) a doplňkové služby poskytované lázeňským hostům (léčebná kosmetika, manikúra, pedikúra, prodej pohlednic, upomínkových předmětů a literatury, směnářské služby atd.). Základní lázeňské služby poskytují zařízení lázeňských podniků, doplňkové služby i další dodavatelé, kteří mají svá zařízení v lázeňském místě“.

(Orieška, 1999: 9-10)

Lázeňství v jižních Čechách je odedávna spjato s přírodním léčivým zdrojem, který se v tomto regionu hojně nachází - slatinou. Využívá se jí k léčení poruch pohybového aparátu, revmatických chorob, poúrazových a pooperačních stavů a neurologických onemocnění. Hojně zásoby slatiny z rašelinišť vedly už v první polovině 18. století ke vzniku první lázeňské budovy v Bechyni (25 km jihozápadně od Tábora). K 80. letům 19. století se váže tradice lázeňství v Třeboni, od 20. let 20. století je lázeňství provozováno v zámku ve Vráži (10 km severně od města Písku). Léčebné účinky pobytu v jihočeských lázních jsou podpořeny kvalitou okolního přírodního prostředí. Příznivé klima, aktivní pohyb a pobyt v přírodě jihočeského regionu pomáhá navodit vedle harmonie těla i harmonii ducha. (www.jiznicechy.cz)

Lázně Bechyně

Lázně Bechyně se nachází v jihočeském městečku Bechyně a jsou jedny z nejstarších lázní v Čechách. V bechyňských lázních se léčí především revmatická artritida, Bechtěrevova choroba, koxartróza a ostatní artrózy, metabolická onemocnění s postižením kloubů, bolestivé syndromy šlach a svalů, předoperační a pooperační stavy, osteoporóza a další. K léčbě se využívá nejmodernějších léčebných metod – vodoléčba, elektroléčba, magnetoterapie, masáže klasické, aromaterapeutické, podvodní, tělocvik individuální, skupinový i v bazénu, techniky reflexní terapie, lymfodrenáž, plavání, vířivé koupele, a zejména slatinné zábaly a koupele. Slatina, dovážená z nedalekých Komárovských blat je hlavním přírodním léčivým zdrojem zdejších lázní. Komplex lázní je umístěn v klidném prostředí na okraji města. V areálu lázní se nachází několik budov, které poskytují hostům ubytování různých kategorií. (www.laznebechyne.cz)

Lázně Aurora a Bertiny lázně

Město Třeboň se může pochlubit dokonce dvěma lázeňskými komplexy. Jedná se o Lázně Aurora (v provozu od roku 1975) a Bertiny lázně, které byly jako lázeňský dům otevřeny již v roce 1883.

Lázeňský komplex Aurora se nachází na západním okraji jihočeského města Třeboně v klidném prostředí rozsáhlého parku na břehu rybníka Svět. Specializuje se na léčení poruch pohybového aparátu, revmatických chorob, poúrazových a pooperačních stavů a celkovou rekondici těla i mysli. Hlavní léčebnou metodou jsou slatinné koupele a zábaly a dále pak bylinné, uhličité či perličkové koupele, vířivé lázně horních a dolních končetin, skotské stříky, elektroléčebné a světloléčebné procedury, pohybové terapie, masáže, parafínové zábaly, kryoterapie, akupunktura, inhalace, oxygenoterapie, plynové injekce, floating. (www.aurora.cz)

Lázně Vráž u Písku

Lázeňský komplex Lázně Hotel Vráž se nachází 10 km od Písku, v romantickém prostředí lesnaté krajiny v údolí řeky Otavy, které poskytuje návštěvníkům klid a dostatek soukromí. Poloha lázní zaručuje snadnou dosažitelnost autem, vlakem nebo autobusem. Hlavní léčebnou metodou jsou slatinné zábaly, dále pak bylinné, vířivé či

perličkové koupele, suché uhličité koupele, vířivé lázně horních a dolních končetin, elektroléčebné a světloléčebné procedury, magnetoterapie, pohybové terapie, masáže, parafínové zábaly, kryoterapie, inhalace, oxygenoterapie, plynové injekce. (www.lazne-vraz.cz)

7.2 Rekreační střediska

Pro rekreační účely jsou v turistickém regionu Jižní Čechy vyhledávány především velké rybníky s písčítými břehy – Svět, Hejtman, Komorník. Jiné, jako např. Bezdrev, nabízejí možnost vodních sportů včetně jachtingu a windsurfingu. Cyklistické stezky regionu vedou v mírném terénu a pro pěší turistiku se hodí snad kterákoliv část jižních Čech, tím pádem jsou jižní Čechy pro rekreaci jako stvořené.

Při výčtu rekreačních středisek u vody bude dodržován Atlas cestovního ruchu České republiky. (Vystoupil, 2006: 79)

7.2.1 Rekreační střediska u vody

Pro rekreační účely jsou vyhledávány především velké rybníky s písčítými břehy – Hejtman, Komorník, Svět. Jiné, jako Bezdrev, nabízejí možnost vodních sportů včetně jachtingu a windsurfingu.

Rybník Hejtman

Rybník Hejtman leží přímo v centru Chlumu u Třeboně a tak mají rekreatanti k dispozici výborné zázemí ve formě dostupných služeb všeho druhu. V provozu je i koupaliště s tobogánem. Pláže rybníka jsou travnaté, v areálech s placeným vstupem místy i písčité. Vzhledem k členitému pobřeží je zde také mnoho zákoutí vhodných pro rybáře. (www.turistik.cz)

Vodní nádrž Orlík

K nejvyhledávanějším turistickým a letním rekreačním oblastem v České republice bezpochyby patří vodní nádrž Orlík na horním toku Vltavy. Stavba vodního

díla trvala bezmála 8 let, přičemž započata byla v roce 1954. Celková vodní plocha je 24 km čtverečných, hloubka dosahuje až 74 metrů. Díky poloze jsou zde ideální podmínky pro rekreaci. (www.turistik.cz)

Staňkovský rybník

Staňkovský rybník leží nedaleko Chlumu u Třeboně, na hranicích s Rakouskem. V okolí rybníka se nachází mnoho rekreačních zařízení (chaty, kempy...) a s tím je spojená i nabídka dalších služeb. K dispozici jsou návštěvníků restaurace, obchody, stánky s občerstvením, ale i půjčovny lodí, šlapadel atd. Pláže jsou travnaté nebo písčité, většinou s pozvolným vstupem do vody. Rybník je vyhledávaný i mezi rybáři. Hloubka vody v rybníce dosahuje v některých místech téměř 10 m. Šest kilometrů dlouhý rybník o obvodu 21 km odvodňuje 124 km čtverečních sběrného území. (www.turistik.cz)

Rybník Bezdrev

Bezdrev je druhý největší rybník nejen v Jihočeském kraji ale i v celé České republice, produkcí ryb však zaujímá místo první. Bezdrev je dobře známý také jako letní turistické a sportovní středisko. Břehy rybníka jsou posety rekreačními objekty, jejichž obyvatelé přírodní prostředí využívají nejen ke koupání ale i k vodním sportům, především jachtingu a windsurfingu. Roku 1951 se na Bezdrevě konají první jachtingové závody, o rok později už místní klub pořádal mistrovství republiky ve třech třídách. V současné době Bezdrev hostí jachtingové závody od dubna do října. (www.jiznicechy.org)

Rybník Dvořiště

Rybník Dvořiště je třetím největším rybníkem na Třeboňsku a čtvrtým největším v jižních Čechách. Nachází se severozápadně od Třeboně u obce Smržov. Je to jeden z nejstarších rybníků u nás, byl postaven roku 1367 v době panování Karla IV. Rybník se využívá nejen k chovu Třeboňského kapra a dalších druhů sladkovodních ryb, ale i k rekreaci. Na jižní straně rybníka je rozsáhlý kemp s velmi hezkou pozvolnou písčitou pláží. (www.trebonskykapr.cz)

Vodní nádrž Jordán

Vodní nádrž Jordán v Táboře byla založena v roce 1492 . Vznikla tím, že byl přehrazen Tismenický potok (znám i pod jménem Košínský), který ústí do řeky Lužnice. Jedná se o nejstarší údolní přehradu v Čechách, která má plochu padesát hektarů. Táborští již po generace vyprávějí mnoho povídaček o tomto rybníku. O pokladu, který je údajně na dně v nacistém vlaku, který spadl do Jordána v době druhé světové války, o příšeře, která zde plave pod hladinou, o rytíři a jeho koni, který zde je slyšet hlavně prý za bouřek a mnoho dalších legend. (www.turistik.cz)

Rybník Svět

Rybník Svět se nachází na jižním okraji města Třeboně. Rybník je hojně využíván k rekreačním účelům. Koupaliště, výlety na lodích a sportovní rybolov. V současné době má vodní plochu 201 ha, zadržuje asi 3,6 mil. m³ vody a maximální hloubka je 5,2 m. Délka hráze je dvakrát lomená a délce cca 1,5 km s 300 letými duby. Rybníkem prochází 49. rovnoběžka. V blízkosti hráze je pomník významného rybníkáře J. Šusty. Jedná se o příměstskou rekreační oblast s možností koupání na písčítých plážích. Dále je možno využít vyhlídkových jízd na motorových lodích. Okolo rybníka je naučná stezka s popisy na informačních tabulích. (www.turistik.cz)

Rybník Vajgar

Rybník Vajgar se nachází přímo v centru Jindřichova Hradce a rozděluje se na Malý a Velký Vajgar. Celková plocha činí 49 Ha a uprostřed byl v 50.letech vybudován umělý ostrov. Koupaliště na břehu Vajgaru slouží návštěvníkům od května do září a nabízí možnost občerstvení i kompletní sociální zařízení. (www.turistik.cz)

V turistickém regionu Jižní Čechy můžeme k letní rekreaci využít ještě rybník Osika s přílehlým kempem, rybník Komorník, rybník Milava, Ratmírovský rybník a Velký Řečický rybník.

7.2.2 Rekreační střediska v horských a podhorských oblastech

Horská střediska nejsou pro turistický region Jižní Čechy až tak typická. Rozprostírají se zde Novohradské hory, což je pro turisty zatím tak trochu utajená oblast. Mnozí lidé vlastně ani netuší, že Novohradské hory vůbec existují. Přitom tato část jižních Čech svými hustými příhraničními hvozdy, četnými křišťálově čistými potůčky a svým příznivým klimatem patří k nejjachovalejším částem přírody v celé České republice. Množství značených i neznačených tras vytváří pak přímo ideální podmínky pro zimní turistiku a jistě si zde přijdou na své i milovníci bílé stopy.

V oblasti tajemné České Kanady na Jindřichohradecku se lze při dobrých sněhových podmínkách také věnovat běžkám, i když zdejší síť běžeckých tras není, až na některé výjimky, pravidelně udržována.

Novohradské hory

Celkem 162 kilometrů čtverečních zaujímají v Česku Novohradské hory rozprostírající se kolem Nových Hradů, Benešova nad Černou, Dolního Dvořiště a Malont až ke státní hranici s Rakouskem, kde se táhnou téměř k údolí Dunaje. Jedinečnost Novohradských hor spočívá především ve vzácně zachovalé přírodě ušetřené zásahů člověka díky své poloze v bývalém pohraničním pásmu. V roce 2000 zde byl vyhlášen Přírodní park Novohradské hory. (www.novohradky.info)

Žofínský prales (NPR)

Národní přírodní rezervace Žofínský prales spolu s nedalekým pralesem Hojná Voda jsou nejstaršími rezervacemi u nás i ve střední Evropě. Chráněné území leží na mírných severních svazích Stříbrného vrchu, jihovýchodně od osady Žofín v nadmořské výšce 735 - 825 m. Povrch rezervace je členěn roklinami několika drobných potůčků, které sbírají vodu v četných plošných prameništích. Na větší části plochy pralesa je doložen nepřetržitý přirozený vývoj pralesa od přelomu 18. a 19. století až do dnešní doby bez lesnických zásahů. (www.novohradky.info)

Terčino údolí

Přírodně krajinářský park, dnes na ploše 138,3 ha (původně jen 68,8 ha). Roku 1949 vyhlášený národní přírodní památkou (NPP). Dodnes můžeme obdivovat vstupní bránu z r. 1797, empírový lázeňský dům Václavovy lázně (tzv. Lázněčky) z let 1788 - 1797, klasicistní tzv. Modrý dům z r. 1803 (poškozen povodní v r. 1936) a dnes pouze zřícenina, Švýcarský dům, zachovalý a upravený hamerský mlýn (dnes penzion) z 18. století, tvrz Cuknštejn, rybníky (Gabrielin, Dámský), 500 let starý památný dub a především pak umělý vodopád z roku 1817 napájený náhonem z říčky Stropnice. Vše spojuje 5 km dlouhá okružní naučná stezka, která v současném obnoveném stavu seznámí návštěvníky s přírodou i historií Terčina údolí na dvanácti moderně koncipovaných informačních panelech. (www.novohradky.info)

Kamenec

Kamenec (1.072 m) je nejvyšší vrchol české části Novohradských hor. Nalézá se asi 3 kilometry jihozápadně od znovuobnovené obce Pohoří na Šumavě, přibližně 400 metrů od státní hranice, na hlavním evropském rozvodí Labe-Dunaj. Těsně pod vrcholem se zachovaly zbytky zříceného hradu a zříceného hostince. (www.novohradky.info)

7.3 Městská střediska

Při zpracování této kapitoly je dodrženo rozdělení městských středisek podle Atlasu cestovního ruchu. (Vystoupil, 2006: 73)

7.3.1 Historická města národního významu

České Budějovice

České Budějovice byly založeny r. 1265 českým králem Přemyslem Otakarem II. na soutoku řek Vltavy a Malše. Díky panovníkově přízni a výhodné poloze na dálkových obchodních cestách se rychle hospodářsky rozmáhaly. Brzy se staly obchodním a řemeslným centrem celého kraje. Největšího rozkvětu bylo dosaženo v 16.

století, především vlivem rozsáhlé těžby stříbra v okolních dolech a zisků plynoucích do městské pokladny z vaření piva, rybničního hospodaření či obchodu se solí. Pouze požáry, morové epidemie, války a politická nestabilita narušovaly hospodářský vývoj města. Stavba koněspřežní železnice, první na evropském kontinentě, vedoucí po trase České Budějovice – Linec v 19. století, podnítila rozvoj obchodu a průmyslu. V této době vznikaly významné továrny, které fungují až dodnes, např. továrna Hardtmuth, světově proslulé pivovary Budvar a Samson. České Budějovice během svého vývoje vyrostly ve skutečnou hospodářskou i kulturní metropoli jižních Čech.

Historické jádro města je od roku 1980 památkovou rezervací a dnes se v něm nachází cca 250 kulturních památek. V přílehlém ochranném pásu, zahrnujícím mladší městská předměstí, přesahuje jejich počet 50. Ve městě se dochovaly stavební památky ze všech slohových období. (www.c-budejovice.cz)

Jindřichův Hradec

Město Jindřichův Hradec leží v jihovýchodních Čechách přesně na patnáctém poledníku, který protíná farní kostel Nanebevzetí Panny Marie s přílehlou vysokou věží v historickém jádru města. Mezi největší lákadla patří hlavně gotický hrad a renesanční zámek a rybník Vajgar, řada církevních památek, světoznámá úzkokolejka a v neposlední řadě bezesporu také malebná krajina Jindřichohradecka. Nejstarší dochovanou zmínku o tomto městě máme z roku 1220, kdy Jindřichův Hradec patřil zakladateli rodu pánů z Hradce, Jindřichu I. Nejbouřlivější rozvoj prožilo město v druhé polovině šestnáctého století, kdy byla postavena řada měšťanských domů na náměstí a přílehlých ulicích. Jindřichův Hradec začal ztrácet svoje význačné postavení od konce sedmnáctého století.

Nyní má Jindřichův Hradec téměř 23000 obyvatel, jeho rozloha je 74,27 km² a leží v 478 metrech nad mořem. Rokem 1950 bylo vyhlášeno historické jádro města městskou památkovou rezervací. V roce 1991 zde byla otevřena vysoká škola, původně pod patronátem Jihočeské univerzity, později fakultu převzala Vysoká škola ekonomická. Jindřichův Hradec je tedy zčásti i studentským městem. (jindrichuv-hradec.php5.cz)

Tábor

Tábor je jihočeské město se slavnou historií a množstvím architektonických památek i přírodních krás. Je neodmyslitelně spojeno s husitským hnutím a jeho velkými osobnostmi – zejména Janem Žižkou z Trocnova, spoluzakladatelem husitského Tábora. Na místě dávného osídlení byl ve 13. století vybudován hrad a město Hradiště. Strategické polohy města využili zradikalizovaní husité - stoupenci učení velkého reformátora katolické církve Mistra Jana Husa, kteří převedli zbytek obyvatel z nedalekého Sezimova Ústí na místo bývalého Hradiště. Založili zde roku 1420 vojenské město, odkud pod vedením táborských hejtmanů vedli své vítězné výpravy. Tábor vznikl na mimořádně výhodném místě – z jihu jej obtéká řeka Lužnice, do níž se hlubokým údolím vlévá Tismenický potok. Vodní toky spolu se skalnatými srázy a vybudovaným opevněním vytvořily proslulou nedobytnost husitského Tábora. V samotném centru města se rozprostírá nejstarší údolní nádrž ve střední Evropě, zvaná Jordán, která vznikla v době, kdy Kolumbus objevil Ameriku, r. 1492. V horkých letních dnech Jordán láká k odpočinku a vodním radovánkám.

Tábor se stal díky rozsáhlé stavební a průmyslové činnosti moderním městem, jehož význam přesahuje hranice regionu. Aglomerace Tábora, Sezimova Ústí a Plané nad Lužnicí vytváří druhou největší koncentraci obyvatel i hospodářských aktivit v jižních Čechách. Tábor je se svými 37 tisíci obyvateli druhým největším městem v Jihočeském kraji. Najdete zde divadlo, kino, muzeum, řadu galerií a výstavních sálů, zimní stadion, plavecký stadion s aquaparkem, nemocnici a 12 středních škol. (www.tabor.cz)

Třeboň

Jedním z nejkrásnějších jihočeských měst je bezesporu Třeboň. Počátky města sahají do poloviny 12. stol., kdy na jedné ze stezek, procházející širokým pohraničním hvozdem, vznikla malá osada či jen pouhý dvorec. Dochovalo se jedinečné opevnění s branami a baštami, rozlehlý zámecký areál s přilehlým parkem, řada gotických a renesančních domů a další stavby dokreslují podobu města. Jeden z nejvýstavnějších renesančních domů na náměstí se jmenuje U Bílého koníčka. Centrum města tvoří náměstí s měšťanskými domy a stará radnice s věží. Z této věže, vysoké 31 metrů, je

krásný výhled na celé město. Uprostřed náměstí stojí barokní mariánský sloup, který byl v roce 2008 restaurován a kamenná kašna, která se restauruje v současné době. Město Třeboň i celé Třeboňsko patří dlouhodobě k turisticky významným místům. V roce 2008 žilo v Třeboni přibližně 8750 obyvatel. Počet obyvatel zůstává stejný již několik let. (www.trebon.cz)

7.3.2 Historická města nadregionálního významu

Bechyně

Bechyně leží východním směrem od města Písek. Bechyně je lázeňské město rozkládající se na řece Lužnici. Do Bechyně vede železniční trať z města Tábora. Tato trať byla první elektrifikována ve střední Evropě a to v roce 1903 ing. Františkem Křížíkem. Město můžeme navštívit také po řece Lužnici, ve vodácké sezoně je na řece čilý dopravní ruch. Místní lázně slouží k léčbě revmatismu a pohybového ustrojí. Na zábaly se používá zemina z nedalekých Soběslavských blat. K historicky hodnotným stavbám patří barokní dům na náměstí, který je z první poloviny 18. století. Také dům v Klášterní ulici s volutovými štíty, který byl postaven počátkem 18. století. Za prohlídku také stojí Hasičské muzeum a v bývalém pivovaru muzeum keramiky. Město Bechyně je obklopeno pěknými lesy a slouží jako výchozí bod turistických tras. (www.turistik.cz)

Písek

Na břehu řeky Otavy založili čeští králové v polovině 13. století hrad a město Písek. Díky těžbě zlata i čilému obchodnímu a výrobnímu ruchu město rychle vyrostlo a těšilo se přízni panovníků Přemysla Otakara II. a Václava IV., kteří zde bývali častými hosty. Od 14. století bylo centrem rozsáhlého kraje, který se nazýval Prácheňský. V první polovině 15. století hrálo důležitou úlohu mezi obránci kalicha. Počátek třicetileté války znamenal pro Písek katastrofu. Město bylo třikrát dobýváno a pokaždé dobyto, naposledy 30. září 1620, kdy ho císařští vojáci zcela zničili a obyvatelstvo z velké části zahynulo. Od 19. století město zcela mění svou tvář - vystupuje z hradeb, na předměstích vyrůstají celé ulice nájemních domů, na radnici vítězí čeština, vznikají

kulturní instituce a spolky a Písek je nazýván městem škol a studentů i Mekkou houslistů. Stává se též - jako město v moři lesů - vyhledávaným letoviskem a oblíbeným cílem turistů. Historické centrum Písku je nyní vyhlášeno městskou památkovou zónou. (www.mesto-pisek.cz)

Slavonice

Slavonice, malé město na pomezí České republiky a Rakouska. Nachází se v překrásné přírodě Jižních Čech, v oblasti rybníků a hlubokých lesů, nazývanou Česká Kanada. Pro překrásný a ojedinělý soubor goticko-renesančních památek se obec stala městskou památkovou rezervací a byla nominována na seznam světového dědictví UNESCO. Kromě samotného historického centra města s kostelem a podzemím se nabízí další zajímavá místa v okolí. Neobvyklou podívanou nabízí Muzeum samorostů. Zájemci o historii mohou navštívit zříceninu hradu Landštejn, či zámky v okolních vsích jako např. Jemnice, Český Rudolec, Kostelní Vydří a další. Výlety po okolí nabízejí pěší trasy i cyklostezky, v zimním období je možnost využít udržovaných tras v okolních obcích. Ve městě samotném najdete tenisové kurty, tělocvičnu, a kuželky. Milovníky vodních radovánek uspokojí návštěva okolních rybníků a koupališť. Zájemci o golf mohou zajet do blízké Nové Bystřice. (www.turistik.cz)

Soběslav

Město Soběslav se nachází přibližně 20 km jižně od Tábora. Leží na soutoku řeky Lužnice a Černovického potoka v překrásné oblasti rybníků, lesů a rašelinišť. Soběslav je turisticky atraktivním jihočeským městem s množstvím kulturních památek a krásnou přírodou. Ve městě se nachází několik renesančních domů v historickém jádru města. Jedná se o Smrčkův dům kde je dnes umístěno Národopisné muzeum soběslavských Blat a Rožmberský dům, kde je Muzeum přírody Táborska. Kulturním účelům slouží Kostel svatého Marka, využívaný jako galerie a koncertní a obřadní síň. Z duchovních památek nalezneme v Soběslavi hned dva klenoty jihočeské gotiky. Kostel sv. Víta a chrám sv. Petra a Pavla. Mezi významné cíle v okolí města patří Dírná se zámek rodiny Wratislavů, vodní zámek Červená Lhota a zříceninu středověkého hradu Choustník a Blatská stezka, která informuje a provází návštěvníky lokalitami nádherné

a nedotčené blatské přírody. V Soběslavi je rozsáhlý sportovní areál. Jižně od města se nachází soběslavské letiště, které jistě potěší příznivce leteckých sportů. Pro milovníky vodních sportů a rybaření je důležitá řeka Lužnice, která dává mnoho příležitostí pro strávení volného času. Kdo má zájem o pěší turistiku, může projít cca 13 km úsek Soběslavské smyčky, spojující významné památky města s nádhernou přírodou. (www.turistik.cz)

7.4 Výletní místa

Dívčí kámen

Skalní ostroh nad soutokem řeky Vltavy s Křemžským potokem, 2 km severovýchodně od osady Třísov, 9 km severovýchodně od Českého Krumlova. Reliktní bor s lišejníky na rulovém skalním hřbetu nad soutokem Křemžského potoka s Vltavou a porosty jedle bělokoré. Součástí přírodní rezervace je zřícenina hradu Dívčí Kámen. Na místě hradiště z rozhraní starší a střední doby bronzové založili Rožmberkové v roce 1349 hrad, který byl vybudován na ochranu jejich rozsáhlého majetku. Rožmberkové drželi hrad s výjimkou několika let na počátku husitských válek po celou dobu jeho existence. V roce 1394 tady odbojná panská jednota krátce věznila krále Václava IV. V 15. století bylo zesíleno opevnění hradu, poslední opravy byly provedeny ještě v roce 1506. Krátce poté byl však Dívčí Kámen na základě rozhodnutí Petra z Rožmberka opuštěn. Již v roce 1541 se hrad uvádí jako pustý. Dívčí Kámen je typickou ukázkou českého (dvoupalácového) typu hradu, jehož jádro tvořily dva protilehlé paláce spojené vysokými zdmi, uzavírající nádvoří. Nad předhradím s hospodářskými budovami jsou zbytky válcové věže. Z přehradí klesala cesta třemi bránami do ohrazeného podhradního městečka – latránu. (www.turistik.cz)

Chýnovská jeskyně

Přírodní rezervace Chýnovská jeskyně se nachází asi 3 km severovýchodně od městečka Chýnova, které leží 10 km východně od Tábora. Tato vápencová jeskyně je nejstarší zpřístupněnou a zároveň jednou z největších na našem území. Byla objevena

roku 1863. Vznikla výmolnou činností vody v krystalických vápencích v jižním svahu Pacovy hory v Pacovské pahorkatině. Jeskynní prostory s několika jezírky jsou v různých výškových úrovních, největší hloubka je 37 m. Nejnižše položenou částí jeskyně protéká v délce 100 m podzemní potůček. V 80. letech dvacátého století byl objeven pod vodní hladinou dóm dlouhý asi 100 m a hluboký okolo 30 m. Hloubka známých prostor tak dosáhla 81 m. V jeskyni zcela chybí krápníková výzdoba, pro vápencové jeskyně tak typická. Na rozdíl od nich vyniká Chýnovská jeskyně velkou modelací prostor vytvořených proudící a výmolnou činností vody a barevností stěn způsobenou střídáním bílých, žlutých a hnědých mramorů s amfibolity, které vytváří na stěnách kruhové útvary zvané oka. Délka prozkoumaných chodeb se pohybuje okolo 1200 m, z toho je veřejnosti zpřístupněno asi 220 m. Chýnovská jeskyně je největší známé přezimoviště netopýra řasnatého u nás. (www.jiznicechy.org)

Klet

Nejvyšší vrchol Blanského lesa (1.084 m) se vypíná 7 km severozápadně od Českého Krumlova. Nejbližší hora Českých Budějovic je z města dobře viditelná. Je cílem častých výletů turistů jak z Budějovicka, tak z Českého Krumlova. Na jejích svazích je lyžařská sjezdovka s vleky, takže sem směřuje řada návštěvníků i v zimním období. Na vrcholku byla v roce 1825 postavena kamenná rozhledna, která je nejstarší v Čechách. Umožňuje výhledy jak do vnitrozemí na Českobudějovickou a Třeboňskou pánev, tak i na pohraniční hory, zejména Novohradské hory a značnou část Šumavy mezi Českým Krumlovem a Prachaticemi. V jejím těsném sousedství stojí turistická chata, která nabízí návštěvníkům občerstvení a místo k odpočinku. V blízkosti chaty jsou umístěny sluneční hodiny, nejvýše položené v Čechách. Pod vrcholkem byla postavena hvězdárna s planetárium. Severozápadně od vrcholu se rozkládá stejnojmenná přírodní rezervace. (www.jiznicechy.org)

Písečný přesyp u Vlkova

Písečný přesyp u obce Vlkov je přírodní rezervací, vyhlášenou v roce 1954 na výměře 0,84 ha. Leží při severozápadním okraji CHKO Třeboňsko asi 4 km jihovýchodně od Veselí nad Lužnicí. Jedná se o zbytek písečné duny, která vznikla v pozdním glaciálu (podle jiného výkladu je přesyp mladší a vznikl odlesněním krajiny ve starším holocénu). Délka jeho severojižní osy je asi 80 m, západovýchodní asi 60 m. Přesto, že je přesyp stabilizovaný, na volných místech se udržuje jemně žlutý pohyblivý písek, na němž při větru vznikají zřetelné čeřiny. Rostou zde vzácné suchomilné rostliny a žijí teplomilné druhy blanokřídlého hmyzu. Nápadné jsou volné kolonie velké samotářské včely *Andrena vaga*. (www.trebonsko.cz)

8 ANALÝZA POTŘEB A POŽADAVKŮ NÁVŠTĚVNÍKŮ TURISTICKÉHO REGIONU JIŽNÍ ČECHY

„Jeden z nejdůležitějších faktorů chování návštěvníků je z hlediska destinace motivace. Motiv je potřeba na určitém stupni naléhavosti, která vyvolává úsilí na její uspokojení. Potřeba je uvědomený nebo neuvědomený rozdíl mezi existujícím a požadovaným psychickým nebo fyzickým stavem. Potřeby, které člověk vnímá a uvědomuje si je, nazýváme přáním. Lidé jsou v zájmu splnění svých uvědomovaných potřeb, tj. přání, motivováni k jejich uspokojení. V zájmu úspěšnosti nabídky destinace na trhu je v této souvislosti třeba najít odpověď na otázky

- Co návštěvník v destinaci hledá a proč sem přišel?
- Které své potřeby chce v destinaci uspokojit a jaké jsou v této souvislosti jeho požadavky?“ (Királková, 2003: 56)

Analýza potřeb a požadavků návštěvníků turistického regionu Jižní Čechy byla provedena prostřednictvím dotazníkového šetření. Cílem dotazníkového šetření byl sběr primárních dat, jejichž výsledky umožnily analyzovat, odkud a jak se návštěvníci do regionu dostali, za jakým účelem do daného území přicházejí, spokojenost popř. nespokojenost návštěvníků se službami, které souvisejí s cestovním ruchem a jejich návrhy na změny. Dalším a velice důležitým cílem bylo potvrzení či vyvrácení hypotéz.

8.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazování probíhalo metodou osobního dotazování a zúčastnilo se jej celkem 100 respondentů, kteří byli náhodně vybráni. Šetření bylo realizováno v období od července do srpna roku 2009. Lokalita, ve které byli respondenti oslovováni, bylo především historické centrum Českých Budějovic a také Lannova třída v Českých Budějovicích. Tato místa byla vybrána, protože je zde vysoký pohyb návštěvníků cestovního ruchu.

Dotazník se skládal z 18 otázek jak uzavřeného tak otevřeného typu.

Pro zpracování dat z dotazníkového šetření bylo použito tabulkového programu Microsoft Office Excel 2003, kam byly zaneseny jednotlivé odpovědi, které byly převedeny do procentuálního vyjádření pomocí výsečových grafů.

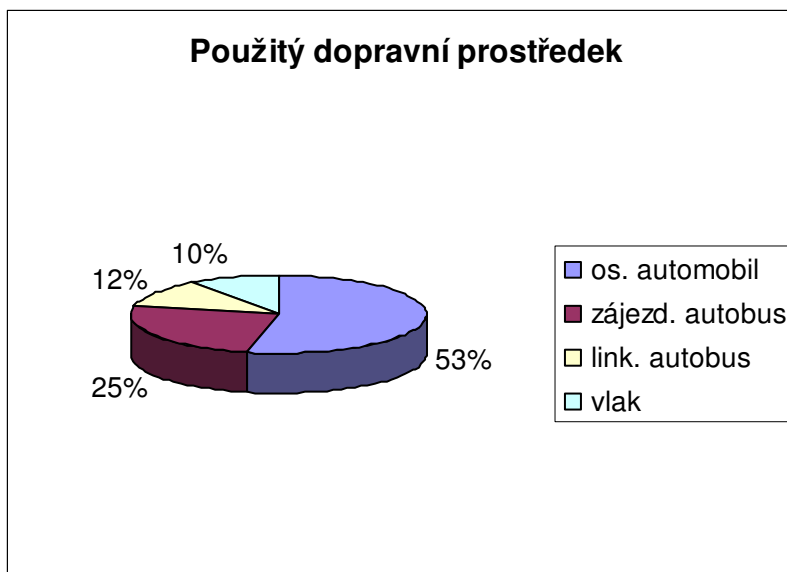
Otázka č. 1: Odkud jste do jižních Čech přijel/a? (kraj, zahraniční návštěvníci – stát)

Po vyhodnocení odpovědí na první otázku je zřejmé, že 63% respondentů pochází z České republiky, většinou to byli respondenti ze Středočeského kraje (15%), Plzeňského kraje (13%) a Prahy (9%).

Zahranických respondentů bylo 37%, z čehož většinu tvořili návštěvníci z Německa (10%), Rakouska (7%) a Japonska (6%).

Otázka č. 2: Jakým způsobem?

Graf č. 1

Zdroj: vlastní výzkum

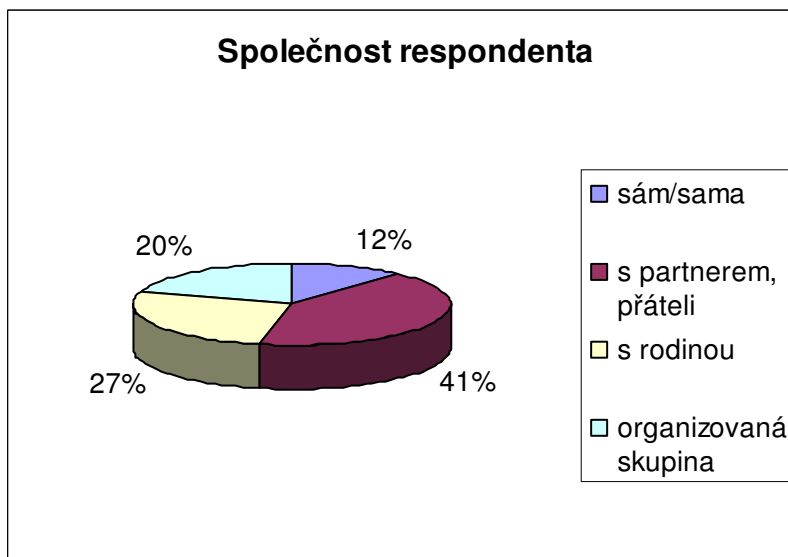
Z uvedeného grafu je jasně viditelné, že nejčastěji používaným dopravním prostředkem respondentů byl osobní automobil (53%). Z toho vyplývá, že takovéto množství účastníků cestovního ruchu přijelo navštívit turistický region neorganizovaně. Na druhém místě je zájezdový autobus (25%), který naopak v nejvyšší míře využívaly

organizované skupiny a za nimi se umístil linkový autobus (10%). Nikdo z dotazovaných nezvolil kolo ani jiný dopravní prostředek, než byl v možnostech výběru.

Otázka č. 3: S kým jste přicestoval/a?

Graf č. 2

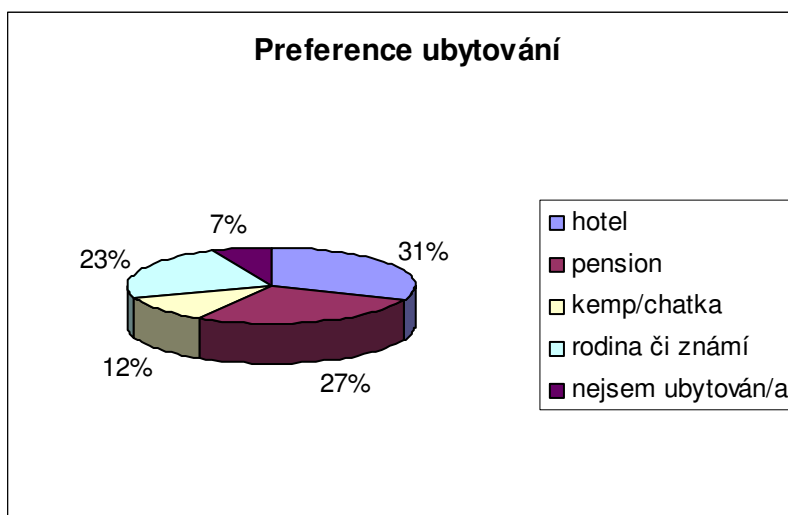

Zdroj: vlastní výzkum

Nejčastěji se respondenti vydávali na cesty se svými partnery/partnerkami, přáteli a známými (41%), 27% dotázaných trávilo svůj volný čas v turistickém regionu Jižní Čechy s rodinou a ve 20% byli návštěvníci členy organizované skupiny.

Otázka č. 4: Kde jste ubytován/a?

Graf č. 3

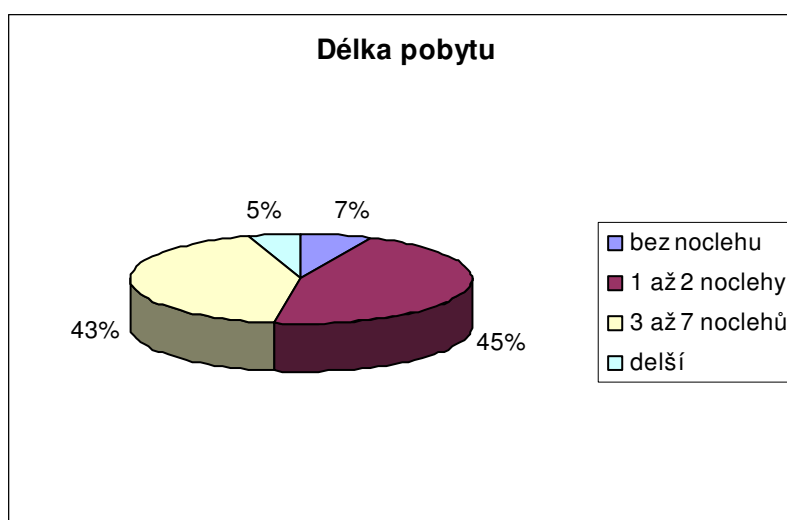

Zdroj: vlastní výzkum

Návštěvníci turistického regionu Jižní Čechy zvolili nejčastěji ubytování v hotelu (31%). Druhou nejčastější materiálně technickou základnou, kterou turisté využívají k noclehu, byl pension (27%). Další, a poměrně využívané, bylo ubytování u příbuzných či známých (23%), což je způsobeno tím, že návštěva příbuzných či známých byla častým motivem příjezdu do řešeného turistického regionu.

Otázka č. 5: Předpokládaná délka pobytu?

Graf č. 4

Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu je zjevné, že skupina turistů, jejichž předpokládaná délka pobytu je 1 – 2 noclehy (45%) je téměř vyrovnaná se skupinou, jejíž předpokládaná délka pobytu je 3 – 7 noclehy (43%). 7% respondentů v turistickém regionu Jižní Čechy vůbec nepřenocuje a pouze 5% dotázaných se zde chystá zůstat delší dobu.

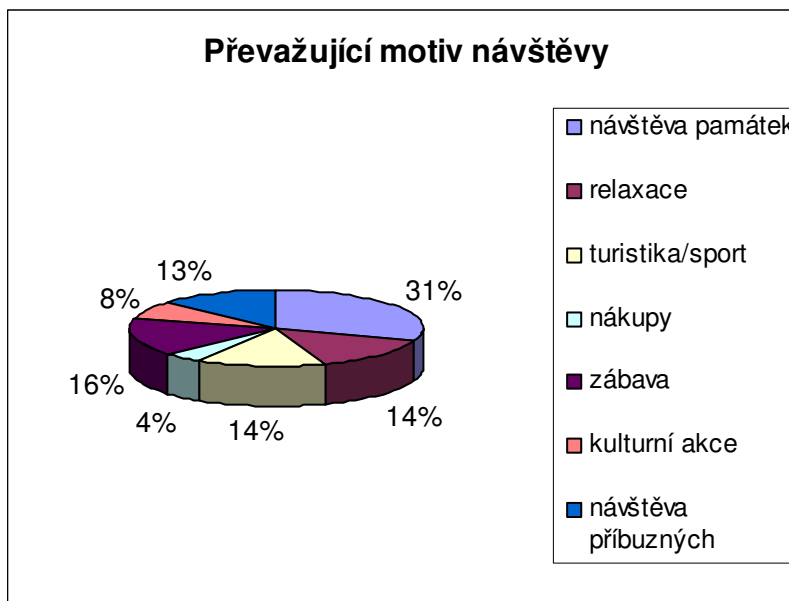
Otázka č. 6: Už jste někdy navštívil/a tento region?

Celých 75% dotazovaných odpovědělo na otázku, zda již někdy navštívili tento region kladně, což je pozitivní a je zřejmé, že se do turistického regionu Jižní Čechy rádi vracují. Více než 3krát zde již bylo 43% respondentů. Zbytek, tedy 25% z celkového počtu návštěvníků, byl při dotazování v řešeném území poprvé.

Hypotéza č. 2 „Návštěvníci se do turistického regionu Jižní Čechy rádi vracují.“ byla vyhodnocením dotazníkového šetření potvrzena.

Otázka č. 7: Hlavním účelem Vaší návštěvy je?

Graf č. 5

Zdroj: vlastní výzkum

U této otázky mohla být vybrána pouze jedna odpověď. Z terénního šetření vyplynulo, co je jednoznačně hlavním lákadlem k návštěvě řešeného území. Je jím návštěva kulturně historických památek. Tuto odpověď zvolilo 31% respondentů. Dalším lákadlem je pro návštěvníky zábava (16%). Na třetím a zároveň na čtvrtém místě se se stejným procentuálním poměrem (14%) objevuje relaxace a turistika/sport.

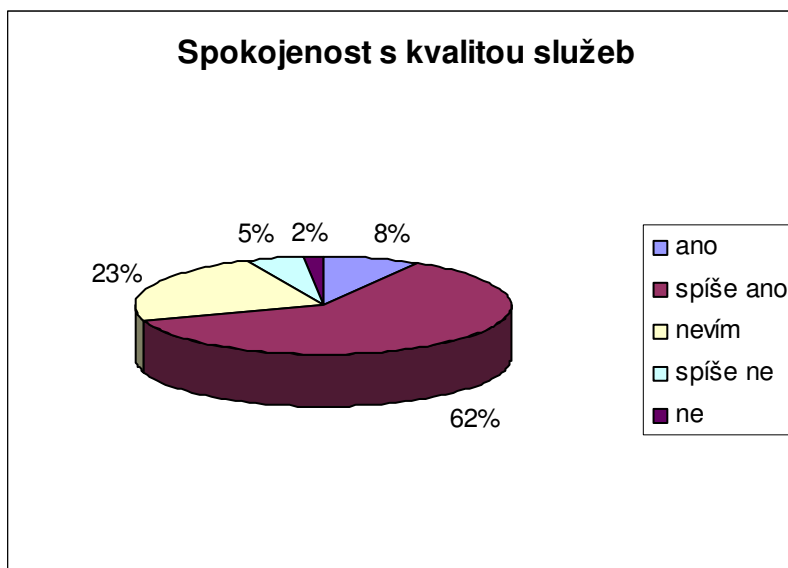
Hypotéza č. 1 „Převažujícím motivem návštěvy řešeného území je návštěva památek.“ byla vyhodnocením dotazníkového šetření rovněž potvrzena.

Otázka č. 8: Proč jste si vybral/a právě turistický region Jižní Čechy?

Na tuto otázku byla volná odpověď. Jako nejčastější důvod byly uváděny historické památky a zajímavá kultura (26%). Další velice často uváděnou odpovědí byla krásná příroda (21%). Další důvod k návštěvě právě turistického regionu Jižní Čechy byl, že zde bydlí rodina či přátelé respondentů. Důležitá je pro návštěvníky i vlastní pozitivní zkušenost a doporučení od známých. Zvláště zahraniční turisté dají spíše na doporučení svých přátel, než na propagační letáky a katalogy. Nepatrný procentuální podíl zaujímaly také odpovědi: česká kuchyně, pivo a ženy, je tu klid, líbí se mi tu, celková zajímavost regionu, příjemné prostředí.

Otázka č. 9: Zdají se Vám služby navštívených rekreačních středisek dostačující?

Graf č. 6

Zdroj: vlastní výzkum

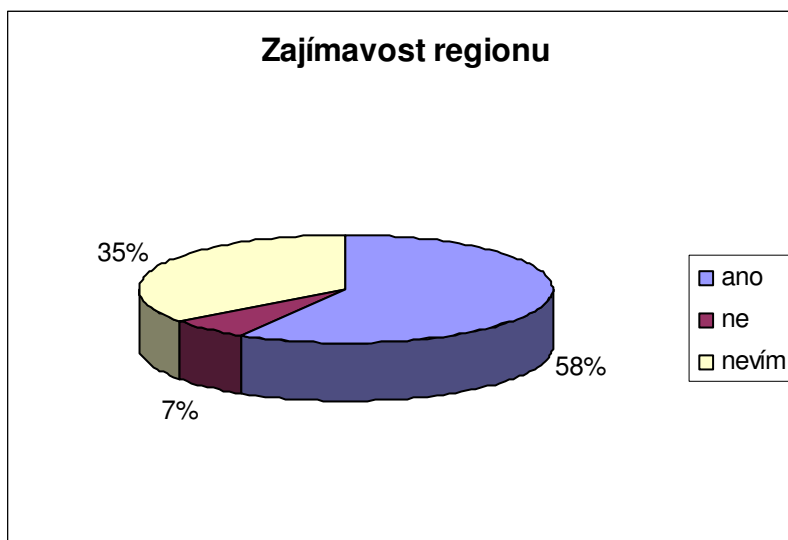
Více jak polovina (62%) návštěvníků turistického regionu Jižní Čechy je spíše spokojena s kvalitou poskytovaných služeb navštívených rekreačních středisek. Pouze 8% je zcela spokojeno. Druhou procentuálně nejširší výseč grafu tvoří ta část respondentů, kteří nedokáží nebo nechtějí kvalitu poskytovaných služeb posoudit.

Otázka č. 10: Co Vám chybí popř. vadí?

Zde měli dotazovaní možnost napsat libovolnou odpověď. Odpovědi se u této otázky značně lišily. Z největší části, tj. z 25%, respondenti na tuto otázku vůbec neodpověděli. 18% respondentů je spokojeno a nic jim nechybí ani nevadí. Co se týče skutečností, které návštěvníkům turistického regionu vadí, patří mezi ně např. nedostatek kulturních akcí a chudý noční život (13%), jako další nedostatky shledali návštěvníci např. neochotný personál ve službách cestovního ruchu, nedostatek míst k parkování, znečištěné okolí a nepořádek v ulicích, poměrně vysoké množství krádeží a nedostatečný počet cenově dostupného ubytování.

Otázka č. 11: Existuje něco, co Vás naopak zaujalo?

Graf č. 7

Zdroj: vlastní výzkum

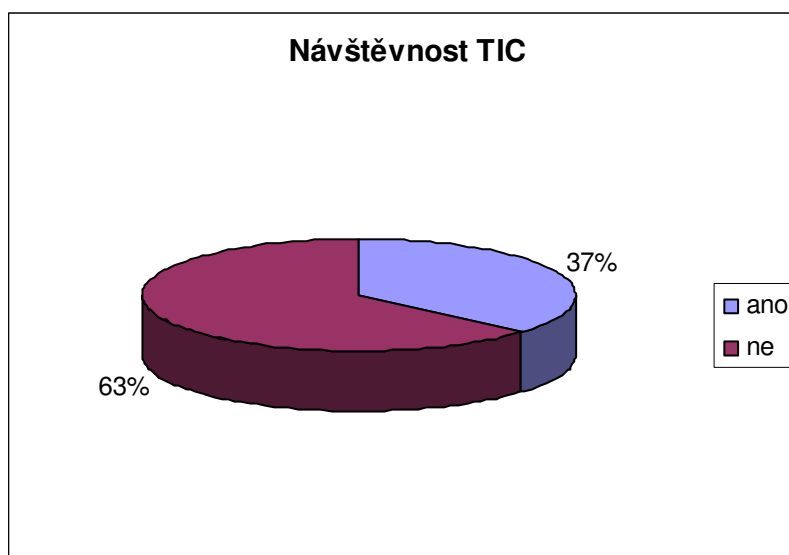
Na tuto otázku odpovědělo kladně 58% respondentů. Nejčastěji byly zmiňovány historické památky (např. hrad a zámek Český Krumlov, zámek Hluboká nad Vltavou, historické centrum Českých Budějovic). 35% nedokáže říci, zda je v turistickém regionu Jižní Čechy něco zaujalo či nikoliv. Pro 7% dotázaných v turistickém regionu neexistuje nic zajímavého.

Otázka č. 12: Kdybyste mohl/a něco zlepšit, co by to bylo?

Podle dotázaných návštěvníků nejvíce po změně volá péče o čistotu a pořádek, a to z 16%. Dalším nedostatkem, který by respondenti rádi odstranili je špatná dopravní dostupnost (15%). S chováním místních obyvatel nejsou turisté také spokojeni, jako důvod ke změně označilo tuto možnost 12% z nich. Stejným poměrem (11%) by měla dostat příležitost ke změnám cenová úroveň služeb a úroveň personálu ve službách cestovního ruchu.

Otázka č. 13: Využil/a jste během své návštěvy služeb turistických informačních center?

Graf č.8

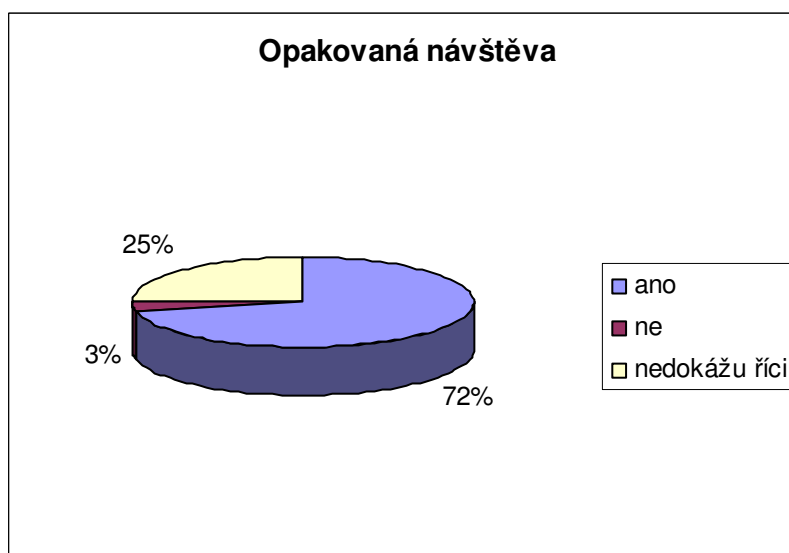

Zdroj: vlastní výzkum

Na uvedeném grafu jasně vidíme, že služeb turistických informačních center využilo pouze 37% ze všech dotázaných.

Otázka č. 14: Uvažujete o opakované návštěvě tohoto regionu?

Graf č. 9

Zdroj: vlastní výzkum

Největší část dotazovaných (72%) jasně odpověděla, že se do turistického regionu Jižní Čechy uvažuje vrátit. K odpovědi „ne“ se přiklonila 3% respondentů. 25% dotazovaných nedokázalo jasně odpovědět, zda uvažují o opakované návštěvě.

Otázka č. 15: Doporučíte návštěvu svým známým?

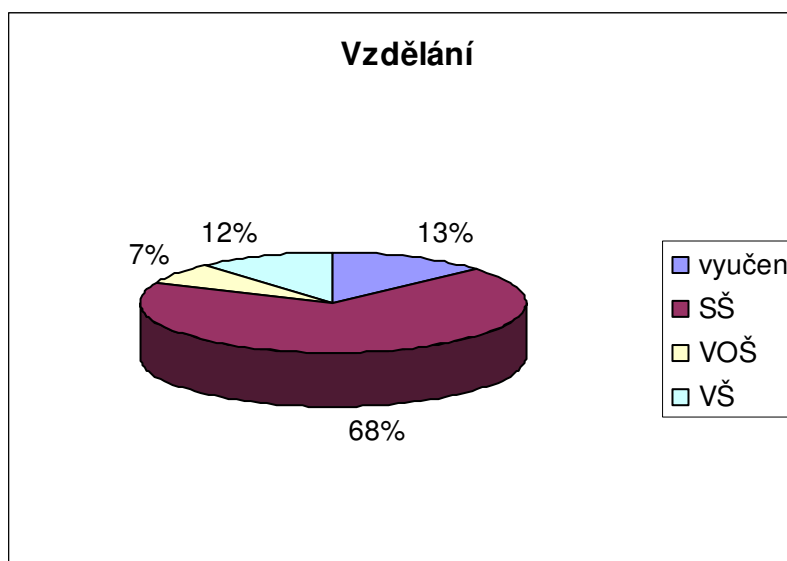
Drtivá většina (93%) doporučí návštěvu tohoto regionu svým známým.

Otázka č. 16: Pohlaví

Mezi dotázanými bylo 57% mužů a 43% žen.

Otázka č. 17: Nejvyšší dokončené vzdělání

Graf č. 10

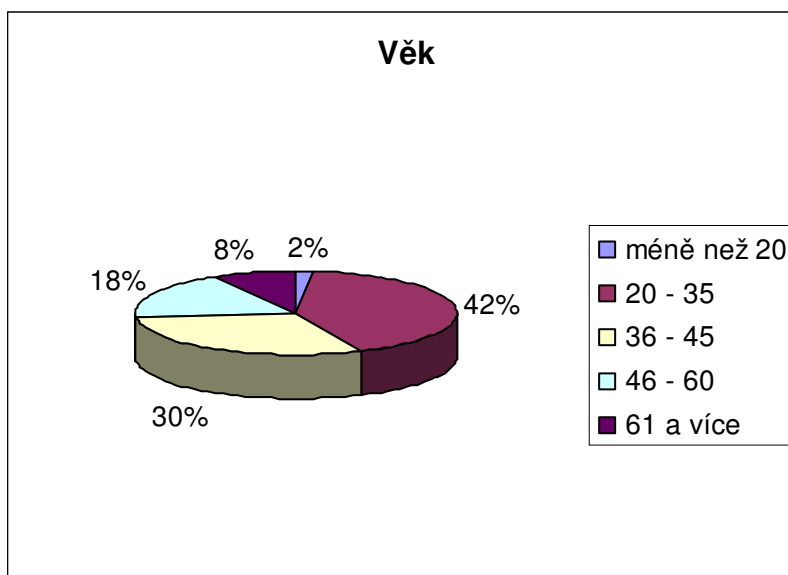

Zdroj: vlastní výzkum

Nejvyšší dokončené vzdělání většiny dotázaných bylo středoškolské (68%). Dotazníkového šetření se nezúčastnil ani jeden respondent, jehož nejvyšší dosažené vzdělání by bylo pouze základní.

Otázka č. 18: Věková kategorie

Graf č. 11

Zdroj: vlastní výzkum

Nejpočetnější skupina dotázaných byla ve věku od 20 do 35 let (42%). Za ní následují respondenti ve věku od 36 do 45 let. A naopak nejméně dotázaných bylo ve věku do 20 let, a to pouhá 2 %.

8.2 Zodpovězení hypotéz

Na počátku práce byly stanoveny dvě pracovní hypotézy, které mohou být na základě provedení a následného vyhodnocení dotazníkového šetření potvrzeny či vyvráceny.

Pravdivost první hypotézy „Převažujícím motivem návštěvy řešeného území je návštěva památek“ byla díky dotazníkovému šetření potvrzena. Z šetření vyplynulo, že hlavním lákadlem k návštěvě turistického regionu Jižní Čechy je jednoznačně návštěva kulturně-historických památek. Na otázku „Hlavním účelem Vaší návštěvy je?“ zvolilo tuto odpověď 31% respondentů. Tento výsledek jen potvrzuje fakt, že region Jižní Čechy je z hlediska kulturně-historických památek velice významnou oblastí.

Pravdivost druhé hypotézy „Návštěvníci se do turistického regionu Jižní Čechy rádi vrací“ byla dotazníkovým šetřením také potvrzena. Celých 75% dotázaných odpovědělo na otázku, zda již někdy navštívili tento region kladně, což je pozitivní a je

zřejmé, že se do turistického regionu Jižní Čechy rádi vracejí. Další skutečností, která potvrzuje tento fakt, jsou odpovědi respondentů na otázku, zda uvažují o opakované návštěvě tohoto regionu. Odpověď „ano“ zvolilo 72% dotázaných.

8.3 Profil návštěvníka

Z výsledků uvedeného průzkumu lze vytvořit profil návštěvníka turistického regionu Jižní Čechy. Typickým návštěvníkem regionu je muž i žena, kteří přijíždějí převážně z České republiky (63%), a to ze Středočeského kraje (15%), Plzeňského kraje (13%) a Prahy (9%). Protože převážná část návštěvníků přijíždí z relativně blízkých krajů, mnohdy ani nevyužijí služeb turistického informačního centra (63% dotázaných). Upřednostňují spíše krátkodobé pobyty s 1 až 2 noclehy, ale rádi se do regionu vracejí. Cestují hlavně s partnerem/partnerkou, přáteli a známými, a to z 53% osobním automobilem. Návštěvníci jsou lidé vzdělaní (68% má středoškolské a 12% vysokoškolské vzdělání) a přijíždějí sem hlavně za účelem návštěvy historických památek (31% dotázaných). Co se týče věkové struktury, cestují mladí lidé, lidé středního věku i senioři. Převažující věkovou skupinou jsou lidé ve věku od 20 do 35 let a v případě, že zde nocují, preferují z 31% ubytování v hotelu. Mnoho návštěvníků zavítá do turistického regionu Jižní Čechy opakovaně a téměř všichni dotázaní (93%) chtějí doporučit návštěvu svým známým.

9 NÁVRH OPTIMÁLNÍ NABÍDKY CESTOVNÍHO RUCHU PRO TURISTICKÝ REGION JIŽNÍ ČECHY

9.1 Zhodnocení nabídky cestovního ruchu v regionu

Turistický region Jižní Čechy patří z hlediska přírodního potenciálu a předpokladů cestovního ruchu k těm nejvýznamnějším v rámci celé České republiky. Nachází se zde dvě chráněné krajinné oblasti - CHKO Blanský les a CHKO Třeboňsko (chráněná krajinná oblast Třeboňsko byla pro svůj vzácný ekosystém vyhlášena biosférickou rezervací UNESCO), ve kterých nalezneme značné množství maloplošných zvláště chráněných území, jež jsou lákadlem pro návštěvníky regionu. K turisticky atraktivním náleží zejména národní přírodní rezervace Červené Blato (jedno z nejrozsáhlejších českých rašelinišť nižších poloh s rozlehlými porosty blatkového boru a podrostem rojovníku bahenního), Stará řeka (tvoří ji původní koryto řeky Lužnice, s meandry a slepými rameny uprostřed lužních lesů; na území rezervace jsou četné močály a bažiny s porostem přirozených dřevin a keřů a mokřadní louky s řadou původních bylin; žijí tu chráněné druhy živočichů, nejvzácnějším je vydra říční, ledňáček říční aj.), Velký a Malý Tisý (komplex 11 různě velkých rybníků s dominujícím Velkým Tisým a menší luční a lesní enklávy, rybníky s ojedinělou flórou a faunou, jedná se o jednu z nejnámějších ornitologických rezervací v ČR). Všechny jsou součástí CHKO Třeboňsko. Mimo velkoplošná území stojí za návštěvu také Řežabinec – Řežabinské tůně (rybník a zaplavené pískovny a hnízdiště racků nedaleko Písku), Žofínský prales (nejstarší přírodní rezervace v Evropě, založena v roce 1838, zaujímá rozlohu 99,8 ha a je v nadmořské výšce 735 - 829 m), Chýnovská jeskyně (největší česká jeskyně v krystalických vápencích - mramorech, rovněž největší přirozené zimoviště netopýra řasnatého u nás) a Terčino údolí (park s řadou okrasných staveb v Novohradských horách).

Přírodní bohatství jihočeského regionu se snoubí s kulturním a historickým dědictvím a ideálně ho doplňuje. Turisticky atraktivních lokalit jsou v regionu desítky, k nejvíce navštěvovaným patří jednak památky UNESCO (historické jádro města Český Krumlov a rezervace historické vesnice Holašovice ve stylu selského baroka), jednak

historická jádra dalších měst a vesnic, která jsou chráněna jako městské památkové rezervace (České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Slavonice, Tábor a Třeboň), městské památkové zóny (Bechyně, Netolice, Soběslav, Týn nad Vltavou, Vodňany a další), vesnické památkové rezervace a vesnické památkové zóny. K unikátním objektům lidové architektury se řadí také skanzen Záluží (přibližuje návštěvníkům způsob života lidí tohoto území).

Z velkého počtu kulturně-historických objektů lze jmenovat známé zámky Červená Lhota, Jindřichův Hradec, Třeboň, Kratochvíle či Hluboká nad Vltavou, hrady Zvíkov, Nové Hrady, Rožmberk nad Vltavou, Strakonice, zříceniny Kozí Hrádek a Choustník, stovky církevních objektů (např. areál kostela Nanebevzetí Panny Marie v Kájově či cisterciánský klášter ve Vyšším Brodě). Nejvíce turistů přivítají v průběhu sezóny na hradě a zámku v Českém Krumlově (v roce 2008 to bylo podle statistik Czechtourism 338 000 návštěvníků, což je nejvyšší počet v rámci celé České republiky) a na zámku v Hluboké nad Vltavou (255 000, čímž se řadí na 3. místo v žebříčku nejnavštěvovanějších hradů a zámků v České republice pro rok 2008).

Technickým památkám, které stojí v regionu za zhlédnutí, dominují počtem památky komunikačního stavitelství a vodního stavitelství. Jsou rozsety po celém území regionu, největší koncentraci nalezneme v Třeboni, Českém Krumlově a Českých Budějovicích. Historická městská opevnění v Písku a Táboře, hraniční opevnění Veselka a památník Jana Žižky v Sudoměři lze považovat za turisticky atraktivní vojenské památky. Regionální význam pro cestovní ruch mají i další místní atraktivity, jako je např. zoologická zahrada v Hluboké nad Vltavou (v roce 2008 ji navštívilo 230 000 osob), medvědi v zámeckém příkopu v Českém Krumlově, botanická zahrada v Táboře (2. nejstarší v Čechách s celosvětovým významem) a několik rozhleden, z nichž je v povědomí turistů zapsána především Kleť.

Z hlediska návštěvnosti, tj. podle počtu hostů a počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních, se region řadí mezi nejvíce navštěvované v ČR. V roce 2009 do turistického regionu Jižní Čechy podle statistik Českého statistického úřadu zavítalo celkem 516 147 hostů, z nichž 125 568 byli nerezidenti a 390 579 rezidenti. Nejvíce návštěvníků do Jižních Čech přijelo v srpnu, a to 108 473 (naopak nejméně návštěvníků do regionu zavítalo v lednu, a sice 17 512). Počet přenocování v hromadných

ubytovacích zařízeních se během roku 2009 vyšplhal na číslo 1 678 255, z toho byl 1 425 511 rezidentů. Nejčastějšími zahraničními návštěvníky jsou Němci, dále Rakušané, Holanďané, návštěvníci ze Slovenské republiky a Francouzi. Nejnavštěvovanějšími oblastmi jsou Českobudějovicko a Českokrumlovsko.

Ubytovací kapacita v hromadných ubytovacích zařízeních byla v roce 2009 v regionu vyčíslena Českým statistickým úřadem na 11 542 pokojů, což činí 32 563 lůžek. Dále v regionu nalezneme 8 226 míst pro stany a karavany. Více než třetina všech disponibilních lůžkových kapacit je koncentrována ve střediscích letní rekreace u vody, téměř čtvrtina v historických městech a nezanedbatelnou kapacitu mají také lázeňská střediska.

Sportovně-rekreační a dopravní infrastruktura se v území spojuje s řadou turistických a naučných stezek, které jsou do značné míry vázány na atraktivní přírodní lokality, a s některými významnými cyklotrasami (Česko-rakouská příhraniční trasa). Sportovní a rekreační vyžití umožňuje také desítky krytých a otevřených zimních stadionů (kryté zimní stadiony nalezneme v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Milevsku, Písku, Soběslavi, Strakonících, Táboře a Veselí nad Lužnicí; otevřený zimní stadion se nachází v Hluboké nad Vltavou), několik multifunkčních aquaparků (Jindřichův Hradec, Tábor), krytých bazénů (Český Krumlov, České Budějovice, Písek a další) a golfových hřišť (např. v Hluboké nad Vltavou).

Turistickou infrastrukturu zastupují i turistická informační centra, kterých v regionu nalezneme více než dvě desítky (viz Příloha č. 6). Při poskytování svých služeb návštěvníkům většina vykazovala nadprůměrnou kvalitu, nejvyšší hodnocení si vysloužila turistická informační centra v Českém Krumlově, Písku a Bechyni.

Rozmanitý přírodní a kulturní potenciál turistického regionu Jižní Čechy umožňuje rozvoj téměř všech hlavních forem cestovního ruchu. Nejvyhledávanější formou je v regionu patrně letní rekreace a turistika u vody. Jihočeský kraj je také někdy právem nazýván „krajem rybníků“ (k turisticky využívaným patří hlavně Hejtman a Staňkovský rybník na Třeboňsku; největší středisko Chlum u Třeboně), jejichž sezónní využití doplňují také některé vodácké exponované vodní toky (Vltava, Otava a Lužnice) a zejména vodní plocha nadregionálního významu – Orlický

(nejvyhledávanější turistická a letní rekreační oblast v České republice, celková vodní plocha je 24 km², hloubka dosahuje až 74 metrů). Městský cestovní ruch s výraznou letní sezónou reprezentují především historická města České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor a Třeboň. Atraktivní horskou turistiku nabízí Novohradské hory. Pěší turistika a cykloturistika je vázána především na značené naučné stezky a cyklotrasy. Veletržní a kongresový cestovní ruch zastupují střediska regionálního a lokálního významu (Bechyně, Český Krumlov, České Budějovice, Jindřichův Hradec, Tábor, Třeboň, Slavonice a další větší města). Lázeňství je v regionu zastoupeno třemi lázeňskými místy (Třeboň, Bechyně a Vráž u Písku), z nichž Třeboň má dlouhodobou tradici i kvalitu služeb, téměř 2 000 disponibilních lůžek a národní význam.

9.2 Návrh nového produktu

Návštěva každé destinace je spojena se zajištěním dopravních, ubytovacích, stravovacích, případně dalších doplňkových služeb. Návštěvník si může pobyt v cílovém místě zakoupit v cestovní kanceláři, prostřednictvím internetu nebo nakoupit jednotlivé části celkového produktu přímo u poskytovatelů jednotlivých služeb.

Nejprve by bylo vhodné, připomenout si, stručnou charakteristiku turistického informačního centra. Turistické informační centrum (dále jen TIC) je účelové zařízení poskytující v oblasti svého působení (město, turistická oblast, region) komplexní informace o všech službách souvisejících s cestovním ruchem. Plní následující funkce:

- TIC shromažďuje informace na základě jím stanovených zásad dokumentační činnosti a vytváří komplexní databanku cestovního ruchu dané oblasti. Databanka obsahuje turistické, kulturní a všeobecné informace, tj. informace o oblasti svého působení, jejích atraktivitách, ubytovacích a stravovacích možnostech, dopravě, obchodní síti, kulturních, sportovních programech. Základní podmínkou tvorby databanky je soustavnost a její úplnost a aktuálnost.
- TIC poskytuje jemu všemi dostupnými formami veřejnosti informace uložené v databance.

- TIC může při výkonu své činnosti také nabízet další služby související s cestovním ruchem (např. působit jako cestovní agentura), jestliže nenaruší komplexnost, objektivitu a kvalitu poskytovaných informací.
- TIC je otevřeno po celý rok či v sezóně, otevírací doba činí min. 5 dnů v týdnu a poskytuje bezplatné verbální informace minimálně v jednom světovém jazyce. Je připojeno k internetové síti. (www.czecot.com)

Z dotazníkového šetření v Českých Budějovicích vyplynulo, že během své návštěvy využila služeb turistického informačního centra pouze třetina z celkového počtu návštěvníků. Je určitě škoda, že informační centrum není plně využíváno, neboť rozsah poskytovaných služeb je široký.

Proto by bylo vhodné rozšířit nabídku turistických informačních center v regionu o poskytování ucelených produktů cestovního ruchu, místo nabídky pouze jednotlivých služeb a propagačních materiálů. Tyto produkty by byly distribuovány prostřednictvím tištěných katalogů a také na internetových stránkách jednotlivých informačních center, popř. i na internetových stránkách větších měst v regionu (České Budějovice, Jindřichův Hradec, Tábor). Katalogy by byly umístovány nejen v informačních centrech, ale i na dalších místech s velkou koncentrací pohybu turistů, kterými je například autobusové a vlakové nádraží. Cílem by bylo souhrnně informovat účastníky cestovního ruchu o široké nabídce volnočasových aktivit, prezentaci regionu jako celku a také zvýšení návštěvnosti turistických informačních center.

Katalog by sloužil každému, kdo se zajímá o aktivní využití svého volného času. Nejen pro návštěvníky, ale také pro místní obyvatele, kteří nemají úplný přehled o atraktivitách, které se na území regionu nachází.

Důležité je, aby si z nabízených služeb vybral každý. Balíčky by proto byly přizpůsobeny jak mladým aktivním lidem s touhou po pohybu, tak například rodinám s dětmi a na své by si přišli i starší návštěvníci cestovního ruchu. Nabídka by se měla přizpůsobit každému z nich a balíčky by byly vytvářeny podle určitého zaměření, např. balíčky s historickou, rekreační, sportovní, přírodní a jinou tematikou. Balíčky by kombinovaly návštěvu významných turistických míst s místy méně známými.

Na tvorbě balíčků služeb se podílí mnoho různých podniků a organizací a proto je velice důležitá dobrá spolupráce mezi nimi (např. spolupráce s hromadnými ubytovacími zařízeními, stravovacími zřízeními, apod.).

Návrhy na konkrétní balíčky:

- 1. Balíček vhodný pro všechny věkové kategorie, zejména pro starší účastníky cestovního ruchu:*

Perly jižních Čech

Termín: 22. – 25. 6. 2010

Délka zájezdu: 4 dny

Typ zájezdu: poznávací

Doprava: autokar

Cena za osobu: 4 490,- Kč

Typ stravování: polopenze

Typ ubytování: pokoj

Místo ubytování: Hotel Gomel

Pražská 14

České Budějovice

370 04

Cena zahrnuje:

dopravu klimatizovaným autokarem

3x ubytování - dvoulůžkové pokoje se sociálním zařízením

3x polopenzi

povinné pojištění dle zákona č. 159/1999 Sb.

služby průvodce

ČASOVÝ HARMONOGRAM:

1. den

08:00 – odjezd z Prahy, směr Hluboká nad Vltavou

11:00 – příjezd na Hlubokou

11:15-12:45 – prohlídka státního zámku Hluboká a blízkého okolí

13:15 – příjezd do Českých Budějovic, ubytování se v hotelu Gomel

13:30-17:00 – čas na oběd + osobní volno

17:00-19:00 – prohlídka historického centra Českých Budějovic

19:00-21:00 – večeře

následuje vlastní program

2. den

07:00-09:30 – snídaně

10:00 – odjezd směrem na Český Krumlov

10:25 – příjezd do Zlaté Koruny

10:30-11:45 – prohlídka kláštera Zlatá Koruna

12:00 – odjezd do Českého Krumlova

12:15-14:00 – čas na oběd

14:00-17:30 – prohlídka státního hradu a zámku Český Krumlov spojená s prohlídkou města

18:00 – odjezd do Českých Budějovic

19:00-21:00 – večeře

následuje vlastní program

3. den

07:00-09:30 – snídaně

10:00 – odjezd do Jindřichova Hradce

11:00-12:00 – prohlídka státního hradu a zámku Jindřichův Hradec

12:00-15:00 – čas na oběd + osobní volno

15:00 – odjezd na zámek Červená Lhota

16:00-18:00 – prohlídka zámku + osobní volno

18:00 – odjezd do Českých Budějovic

19:00-21:00 – večeře

následuje vlastní program

4. den

07:00-09:30 – snídaně

10:00 – odjezd do Třeboně

11:00-12:00 – prohlídka zámku Třeboň

12:00-13:30 – čas na oběd

13:30-15:00 – prohlídka města

15:00 – pěší přesun ke Swarzenberské hrobce

15:30-16:30 – prohlídka hrobky

17:00 – odjezd do Prahy

19:30 – návrat do Prahy

PROGRAM ZÁJEZDU:

Z hlavního města Prahy se účastníci vypraví do obce Hluboká nad Vltavou, která se nachází poblíž krajského města České Budějovice, kde navštíví zdejší státní zámek, jež se se svým souborem staveb a citlivě komponovanou krajinou

řadí mezi nejvýznamnější zámecké areály období romantismu v rámci střední Evropy. Po návštěvě zámku bude následovat prohlídka zámeckého parku a přilehlého okolí. Poté se účastníci přesunou do Českých Budějovic, kde se ubytují v hotelu Gomel. V podvečer bude následovat prohlídka historického města České Budějovice. Klenotem Českých Budějovic je jejich historické jádro s množstvím cenných církevních i světových staveb, s gotickými, renesančními a hlavně pak barokními domy. Náměstí Přemysla Otakara II. patří k nejkrásnějším náměstím v České republice. Po prohlídce následuje večeře a vlastní program.

Druhý den se účastníci vydají do Zlaté Koruny, která se nachází nedaleko města Český Krumlov, kde se zúčastní prohlídky tamního kláštera, jež je dominantou stejnojmenné obce. Zlatokorunský klášter patří k nejlépe zachovalým gotickým klášterům v Čechách. Po prohlídce bude následovat přesun do historicky velice významného města Český Krumlov, kde bude vyhrazen čas na oběd a osobní volno.

Účastníci budou mít možnost navštívit státní hrad a zámek Český Krumlov i historické centrum města. Státní hrad a zámek Český Krumlov patří svou architektonickou úrovní, kulturní tradicí i svou rozlohou mezi nejvýznamnější památky středoevropské oblasti. Poté následuje návrat zpět do Českých Budějovic, večere a vlastní program.

Třetí den účastníci započnou cestou do Jindřichova Hradce, kde navštíví státní hrad a zámek. Hrad a zámek Jindřichův Hradec je jedním z nejkrásnějších a nejmonumentálnějších zámeckých areálů na našem území. Původní zeměpanský hrad, vybudovaný na skále nad tokem Hamerského potoka a říčkou Nežárkou, byl písemně zmiňován již kolem roku 1200. Po prohlídce hradu a zámku bude dostatek času k občerstvení a také např. k prohlídce města, kterou mohou účastníci podniknout v rámci svého osobního volna. Dalším bodem na programu je prohlídka jednoho z nejnavštěvovanějších zámků jižních Čech, vypínajícího se na skalnatém ostrově nad rybníční hladinou, zámku Červená Lhota. V podvečer následuje návrat do Českých Budějovic, večere a opět vlastní program.

Čtvrtý den je na programu jako první odjezd do Třeboně a prohlídka tamního zámku. Renesanční zámek Rožmberků, Švamberků a Schwarzenbergů, situovaný kolem čtvercového nádvoří, obklopený anglickým parkem, se svou rozlohou řadí mezi největší jihočeské zámecké areály. V části zámeckého areálu sídlí proslulý treboňský archiv, jeden z nejvýznamnějších souborů České republiky. Po prohlídce

bude vymezen čas na oběd a dále na prohlídku města, po které se účastníci pěšky přesunou k nedaleké Schwarzenberské hrobce. Prohlídka hrobky je posledním bodem programu a následuje už jen návrat zpět do Prahy.

KALKULACE:

- autokar pro 45 osob
- kilometrovné 35 Kč/km, celkem se ujede 508 km
- čekací čtvrt hodina 25 Kč, počítáme s 80 čekacími čtvrt hodinami
- ubytování (800 Kč na osobu/noc)
- polopenze (70 Kč snídaně, 150 Kč večeře)
- paušál na průvodce 600 Kč/den
- riziko objížděk 5%
- riziko neobsazenosti 20%
- marže 20%
- pojištění CK proti úpadku (8 Kč na osobu a den)

- 45 osob – 20% riziko neobsazenosti = 45 – 9 = 36 osob
- 508 km + 5% riziko objížděk = 508 + 25 = 533 km * 35 Kč = 18 655 Kč / 36 = **518**

Kč na osobu

- 80 čekacích čtvrt hodin * 25 Kč = 2 000 Kč / 36 = **56 Kč na osobu**
- 4 * 600 Kč = 2 400 Kč pro průvodce / 36 = **67 Kč na osobu**
- ubytování 3 * 800 Kč = **2 400 Kč na osobu**
- stravování (3 * 70) + (3 * 150) = **660 Kč na osobu**
- celkem 3 701 Kč + 20% marže = 3 701 + 740 = 4 441 Kč
- pojištění proti úpadku 4 441 Kč + 32 = 4 473 Kč

Konečná cena zájezdu 4 490 Kč

2. *Balíček vhodný spíše pro mladé aktivní účastníky cestovního ruchu:*

Adrenalinové jižní Čechy

Termín: 2. – 4. 7. 2010

Délka zájezdu: 3 dny

Typ zájezdu: adrenalinový

Doprava: autokar

Cena za osobu: 3 790,- Kč

Typ stravování: polopenze

Typ ubytování: pokoj

Místo ubytování: Hotel Malý pivovar

Karla IV. 8-10

České Budějovice

370 01

Cena zahrnuje:

dopravu klimatizovaným autokarem

2x ubytování - dvoulůžkové pokoje se sociálním zařízením

2x polopenzi

povinné pojištění dle zákona č. 159/1999 Sb.

služby průvodce

vstupné do lanového parku Landštejn

ČASOVÝ HARMONOGRAM:

1. den

07:15 – odjezd z Prahy, směr Landštejn

10:30-12:30 – návštěva lanového parku Landštejn v přírodě České Kanady

13:45 – příjezd do Českých Budějovic, ubytování se v hotelu Malý pivovar

14:00-17:30 – čas na oběd + osobní volno

17:30-19:00 – prohlídka historického centra Českých Budějovic

19:00-21:00 – večeře

následuje vlastní program

2. den

07:00-09:30 – snídane

09:30 – odjezd směr České Vrbné

10:00-12:30 – rafting na divoké vodě v Českém Vrbném

12:30-14:00 – čas na oběd

14:00 – odjezd směr Zvíkov

15:00-17:00 – možnost bungee jumpingu ze Zvíkovského mostu, kdo nebude mít zájem
– prohlídka hradu Zvíkov

17:30 – odjezd do Českých Budějovic

19:00-21:00 – večeře

následuje vlastní program

3. den

07:00-09:30 – snídane

10:30 – odjezd směr Hluboká nad Vltavou

11:00-16:00 – návštěva Adrenalin parku Hluboká nad Vltavou

16:00 – odjezd zpět do Prahy

KALKULACE:

- autokar pro 45 osob
  - kilometrovné 35 Kč/km, celkem se ujede 551 km
  - čekací čtvrt hodina 25 Kč, počítáme s 60 čekacími čtvrt hodinami
  - ubytování (900 Kč na osobu/noc)
  - polopenze (70 Kč snídaně, 150 Kč večeře)
  - paušál na průvodce 600 Kč/den
  - riziko objížděk 5%
  - riziko neobsazenosti 20%
  - marže 20%
  - pojištění CK proti úpadku (8 Kč na osobu a den)
-
- 45 osob – 20% riziko neobsazenosti = 45 – 9 = 36 osob
  - 551 km + 5% riziko objížděk = 551 + 28 = 579 km * 35 Kč = 20 265 Kč / 36 = **563**

Kč na osobu

- 60 čekacích čtvrt hodin * 25 Kč = 1 500 Kč / 36 = **42 Kč na osobu**
- 3 * 600 Kč = 1 800 Kč pro průvodce / 36 = **50 Kč na osobu**
- ubytování 2 * 900 Kč = **1 800 Kč na osobu**
- stravování (2 *70) + (2*150) = **440 Kč na osobu**
- vstupné do lanového parku Landštejn **250 Kč na osobu**
- celkem 3 145 Kč + 20% marže = 3 145 + 629 = 3 774 Kč
- pojištění proti úpadku 3 774 Kč + 24 = 3 798 Kč

Konečná cena zájezdu 3 790 Kč

10 ZÁVĚR

Cestovní ruch je v dnešní době považován za jeden z nejvýznamnějších segmentů v oblasti ekonomiky, ve společensko-kulturní oblasti a také v oblasti životního prostředí. Toto dynamicky se rozvíjející odvětví má schopnost přispět k velkému rozvoji regionu. Bakalářská práce představuje ucelený přehled o silném primárním a sekundárním potenciálu, který má turistický region Jižní Čechy k dispozici pro své návštěvníky.

Z hlediska cestovního ruchu je turistický region Jižní Čechy velice atraktivní oblastí. Největším potenciálem nabídky cestovního ruchu jsou především kulturně-historické atraktivity. Důležitou roli zde však hrají i přírodní atraktivity. V regionu se nachází nespočetné množství rybníků, řek, potoků i mírných kopců. Nalezneme zde však i řadu značených turistických i cyklistických tras.

Území Jižních Čech představuje region s jedním z největších potenciálů pro rozvoj cestovního ruchu v České republice. Vedle přírodních atraktivit se návštěvnost v regionu soustřeďuje do historických měst a do míst s výskytem historických pamětihodností a kulturních aktivit. Specifickým kulturním bohatstvím Jižních Čech jsou lidové zvyky, slavnosti, tradice, řemesla a architektura. Nejlepší předpoklady pro další rozvoj cestovního ruchu má tok Vltavy a Lužnice s okolím a města České Budějovice, Český Krumlov, Hluboká nad Vltavou, Jindřichův Hradec, Písek, Tábor a Třeboň. Tato místa jsou také turisty nejvíce navštěvována.

Cílem práce byla analýza složek primární a sekundární nabídky cestovního ruchu v turistickém regionu Jižní Čechy a na základě provedené analýzy potřeb a požadavků návštěvníků navrhnout nový produkt cestovního ruchu.

Výsledky vlastního šetření ukázaly, že služeb turistického informačního centra při svém pobytu v turistickém regionu Jižní Čechy využila pouze třetina návštěvníků. Toto zjištění umožnilo navrhnout nový produkt, kterým je poskytování balíčků služeb v turistických informačních centrech, které by mělo pomoci ke zvýšení jejich návštěvnosti. Tím pádem by narostly i příjmy plynoucí z cestovního ruchu a celkový ekonomický efekt z cestovního ruchu v oblasti.

11 SUMMARY

Tourism is today considered one of the most considerable segments in the economic, social and cultural areas and also in the environmental area. This dynamically growing industry has the ability to contribute to the big development of the region. The bachelor thesis introduces a comprehensive overview of a strong primary and secondary potential, which has got tourist regions of South Bohemia available for its visitors.

In light of tourism is tourist region of South Bohemia a very attractive area. The biggest potential offers of tourism are mainly cultural and historical attractions. Important role here is playing natural attractions. Region is located in countless ponds, rivers, streams and mild hills. However, we can find here the advice of marked hiking and biking trails.

Territory of Southern Bohemia presents this region with one of the greatest potential for development of tourism in The Czech Republic. In addition to natural beauty with attendance in the region concentrate in historic sights and cultural activities. A specific cultural wealth of South Bohemia are folk customs, celebrations, traditions, crafts and architecture. The best presumptions for further development of tourism has river Vltava and Luznice around the towns Ceske Budejovice, Cesky Krumlov, Hluboka nad Vltavou, Jindrichuv Hradec, Pisek, Tabor and Trebon. These places are also the most visited by tourist.

The goal of my bachelor thesis was an analysis components of primary and secondary offers of tourism in the tourist region of South Bohemia. Based on the analysis needs and requirements of visitors is to propose a new tourism product. The results of my own investigation showed that the services of the tourist information centre during their stay in the tourist region of South Bohemia availed only a third of visitors. This finding allow to propose a new product which is provided by packages in touristic information centres, which could be helping to increase their attendance. Thereby could grow as well as income from tourism and overall economic effect of tourism in the area.

SEZNAM LITERATURY

ODBORNÁ LITERATURA

1. ČERTÍK, M. a kol. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*, Praha: OFF, 2001, 352 s., ISBN: 80-238-6275-8.
2. FORET, M., STÁVKOVÁ, J. *Marketingový výzkum: jak poznávat své zákazníky*. Praha: Grada Publishing, 2003, 159 s., ISBN: 80-247-0385-8.
3. FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003, 119 s., ISBN: 80-244-0719-1.
4. GEHINOVÁ, B. *Geografie cestovního ruchu*. České Budějovice: Ekonomická fakulta JU, 2008, 83 s., ISBN: 978-80-7394-142-0.
5. HESKOVÁ, M. a kol. *Cestovní ruch*. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2006, 223 s., ISBN: 80-7168-948-3.
6. HOLEČEK, M., MARIOT, P., STRÍDA, M. *Zeměpis cestovního ruchu*. Praha: Vydavatelství České geografické společnosti, 1999, 99 s., ISBN: 80-86034-39-9.
7. HORNER, S.; SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: GRADA Publishing, 2003, 488 s., ISBN: 80-247-0202-9.
8. HRALA, V. *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 2002, 173 s., ISBN: 80-85970-36-8.
9. CHROMÝ, P. *Jihočeský kraj*. Praha: Kartografie, 2003, 158 s., ISBN 80-7011-734-6.
10. KIRALOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2003, 174 s., ISBN kód: 8086119564.
11. KOTLER, P. *Marketing management*. Praha: Grada Publishing, 2001, 719 s., ISBN: 80-247-0016-6.
12. KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: GRADA Publishing, 2006, 277 s., ISBN: 80-247-0966-X.

13. NĚMČANSKÝ, M. *Geografie cestovního ruchu = Obchodní jednání a společenský styk*. Karviná: Slezská univerzita (Opava) – OPF, 1996, 187 s., ISBN: 80-85879-33-6.
14. ORIEŠKA, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999, 244 s., ISBN: 80-85970-27-9.
15. PALATKOVÁ, M. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006, 341 s., ISBN: 80-247-1014-5.
16. PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002, 448 s.
17. PODHORSKÝ, M. *Jižní Čechy: 50 vybraných turistických tras*. Praha: Freytag & Berndt, 2000, 160 s., ISBN: 80-86236-43-9.
18. VYSTOUPIL, J. a kol. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: MMR ČR, 2006, 157 s., ISBN: 8023972561.
19. VYSTOUPIL, J. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006, 119 s., ISBN: 80-210-4167-6.

INTERNETOVÉ ZDROJE

20. <http://www.mmr-vyzkum.cz>
21. <http://www.businessinfo.cz>
22. <http://ec.europa.eu>
23. <http://www.eden-czechtourism.cz>
24. <http://www.czechtourism.cz>
25. <http://www.jiznicehy.cz>
26. <http://www.cyklotoulky.cz>
27. <http://www.tourism.cz>
28. <http://www.jiznicehy.org>
29. <http://www.blanskyles.ochranaprirody.cz>

30. <http://www.trebonsko.ochranaprirody.cz>
31. <http://www.chmi.cz>
32. <http://www.rera.cz>
33. <http://www.risy.cz>
34. <http://www.turistik.cz>
35. <http://www.muzeumcb.cz>
36. <http://www.czechcot.com>
37. <http://www.ajg.cz>
38. <http://www.jihoceskedivadlo.cz>
39. <http://www.dudackyfestival.cz>
40. <http://www.nuts3.cz>
41. <http://www.laznebechyne.cz>
42. <http://www.aurora.cz>
43. <http://www.lazne-vraz.cz>
44. <http://www.trbonskykapr.cz>
45. <http://www.novohradky.info>
46. <http://www.c-budejovice.cz>
47. <http://jindrichuv-hradec.php5.cz>
48. <http://www.tabor.cz>
49. <http://www.trebon.cz>
50. <http://www.mesto-pisek.cz>
51. <http://www.trebonsko.cz>

PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

52. *Jihočeský kraj – cestovní ruch*. Jihočeský kraj – Krajský úřad, 2003, 48 s.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Použitý dopravní prostředek

Graf č. 2: Společnost respondenta

Graf č. 3: Preference ubytování

Graf č. 4: Délka pobytu

Graf č. 5: Převažující motiv návštěvy

Graf č. 6: Spokojenost s kvalitou služeb

Graf č. 7: Zajímavost regionu

Graf č. 8: Návštěvnost turistických informačních center

Graf č. 9: Opakovaná návštěva

Graf č. 10: Vzdělání

Graf č. 11: Věk

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

Příloha č. 3: Mapa turistických regionů ČR (do roku 2009)

Příloha č. 4: Mapa turistických regionů ČR (od roku 2010)

Příloha č. 5: Počet hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie ubytovacího
zařízení v turistických regionech

Příloha č. 6: Seznam informačních center v regionu

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník

Dobrý den, jmenuji se Petra Plachová a jsem studentkou Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích. Ve své bakalářské práci se věnuji typologii rekreačních středisek v turistickém regionu Jižní Čechy. Snažím se zjistit spokojenost, potřeby a požadavky návštěvníků turistického regionu Jižní Čechy, a proto bych Vás ráda požádala o vyplnění následujícího dotazníku.

1. Odkud jste do Jižních Čech přijel/a? (kraj, zahraniční návštěvníci – stát)

.....

2. Jakým způsobem?

- a) osobním automobilem
- b) zájezdovým autobusem
- c) linkovým autobusem
- d) vlakem
- e) na kole
- f) jinak .....

3. S kým jste přicestoval/a?

- a) sám/sama
- b) s partnerem/partnerkou, přáteli, známými
- c) s rodinou
- d) organizovaná skupina
- e) jiné .....

4. Kde jste ubytován/a?

- a) hotel
- b) pension
- c) kemp/chatka
- d) rodina či známí
- e) jiné .....
- f) nejsem ubytován/a

5. Předpokládaná délka pobytu?

- a) bez noclehu
- b) 1 až 2 noclehy
- c) 3 až 7 noclehů
- d) delší

6. Už jste někdy navštívil/a tento region?

- a) ne, jsem zde poprvé
- b) ano, byl/a jsem zde 1 až 3 krát
- c) ano, byl/a jsem zde už vícekrát

7. Hlavním účelem Vaší návštěvy je?

- a) návštěva památek
- b) relaxace
- c) turistika/sport
- d) nákupy
- e) zábava
- f) kulturní akce
- g) návštěva příbuzných či známých
- h) jiný .....

8. Proč jste si vybral/a právě turistický region Jižní Čechy?

.....

9. Zdají se Vám služby navštívených rekreačních středisek dostačující?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) nevím, nedokážu říci
- d) spíše ne
- e) ne

10. Co Vám chybí popř. vadí?

.....

11. Existuje něco, co Vás naopak zaujalo?

- a) ano
jmenujte, prosím: .....
- b) ne
- c) nevím, nedokážu říci

12. Kdybyste mohl/a něco zlepšit, co by to bylo? (lze více možností)

- a) ubytovací služby
- b) stravovací služby
- c) informační služby
- d) dopravní dostupnost
- e) orientační značení

- f) úroveň personálu ve službách CR
- g) chování místních obyvatel
- h) péče o čistotu a pořádek
- i) cenová úroveň služeb
- j) společenské vyžití
- k) nic bych neměnil/a
- l) jiné .....

13. Využil/a jste během své návštěvy služeb turistických informačních center?

- a) ano
- b) ne

14. Uvažujete o opakované návštěvě tohoto regionu?

- a) ano
- b) ne
- c) nedokážu říci

15. Doporučíte návštěvu svým známým?

- a) ano
- b) ne

16. Pohlaví:

- a) muž
- b) žena

17. Nejvyšší dokončené vzdělání:

- a) základní
- b) vyučen
- c) střední s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

18. Věková kategorie:

- a) méně než 20
- b) 20 – 35
- c) 36 – 45
- d) 46 – 60
- e) 61 a více

Děkuji za vyplnění dotazníku a přeji Vám příjemný pobyt v Jižních Čechách!

Příloha č. 2: Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Příloha č. 3: Mapa turistických regionů ČR (do roku 2009)

Zdroj: www.tourism.cz

1. Praha	9. Český ráj
2. Okolí Prahy	10. Východní Čechy
3. Jižní Čechy	11. Vysočina
4. Šumava	12. Jižní Morava
5. Plzeňsko	13. Střední Morava
6. Západočeské lázně	14. Severní Morava a Slezsko
7. Severozápadní Čechy	15. Krkonoše
8. Český sever	

Příloha č. 4: Mapa turistických regionů ČR (od roku 2010)

Turistické regiony České republiky

Zdroj: www.czechtourism.cz

Příloha č. 5: Počet hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie ubytovacího zařízení v turistických regionech

Rok	Jižní Čechy											
	celkem	hotely *****	hotely ****	hotely ***	hotely **	hotely *	hotely garni	pensiony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní jinde neuvedená
Year	South Bohemia											
	Total	Hotels *****	Hotels ****	Hotels ***	Hotels **	Hotels *	Other Garni	Boarding Houses	Tourists Campsites	Holiday Dwellings	Hostels for Tourists	Other n.e.c.
2000	491	-	6	37	21	22	7	126	78	43	28	123
2001	506	-	5	37	24	20	7	134	78	45	28	128
2002	526	-	11	40	18	18	7	154	78	41	30	129
2003	541	-	11	41	17	15	6	167	75	41	31	137
2004	544	-	13	43	17	10	6	176	78	40	27	134
2005	537	-	13	38	16	9	9	171	83	39	26	133
2006	542	-	14	42	16	10	8	172	87	40	24	129
2007	550	-	13	49	15	9	8	176	88	42	24	126
2008	534	-	14	50	16	8	7	171	88	42	21	117
2009	527		17	48	14	7	7	165	87	42	21	119

Zdroj: www.czso.cz

Příloha č. 6: Seznam informačních center v regionu

- CK Avanti - Avanti Travel s. r. o. - Bechyně [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Bechyně (Okres Tábor)
- Infocentrum Dačice [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Dačice (Okres Jindřichův Hradec)
- Infocentrum Český Krumlov [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Český Krumlov (Okres Český Krumlov)
- Infocentrum Hluboká nad Vltavou [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Hluboká nad Vltavou (Okres České Budějovice)
- Infocentrum Město Tábor [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Tábor (Okres Tábor)
- Infocentrum Písek [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Písek (Okres Písek)
- Infocentrum Vodňany [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Vodňany (Okres Strakonice)
- Infocentrum Zvíkovské Podhradí [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Zvíkovské Podhradí (Okres Písek)
- Informační a kulturní středisko města Třeboně [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Třeboň (Okres Jindřichův Hradec)
- Informační středisko Jindřichův Hradec [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Jindřichův Hradec (Okres Jindřichův Hradec)
- Informační středisko města [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Veselí nad Lužnicí (Okres Tábor)
- Kulturní a informační centrum [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Kaplice (Okres Český Krumlov)
- Kulturní a informační centrum Nové Hrady [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Nové Hrady (Okres České Budějovice)
- Milevský Kraj, o.p.s. [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Milevsko (Okres Písek)
- Městské informační centrum České Budějovice [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], České Budějovice (Okres České Budějovice)

- Městské informační centrum Horní Planá [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Horní Planá (Okres Český Krumlov)
- Městské informační centrum Strakonice [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Strakonice (Okres Strakonice)
- Pohádkové království - občanské sdružení [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], České Budějovice (Okres České Budějovice)
- Turistické informační a mapové centrum při CK CIAO... [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Strakonice (Okres Strakonice)
- Turistické informační centrum [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Slavonice (Okres Jindřichův Hradec)
- Turistické informační centrum UNIOS [Informační centrum, člen A.T.I.C. ČR], Český Krumlov (Okres Český Krumlov)
- Tvrz Lnáře [Informační centrum, čekatel A.T.I.C. ČR], Lnáře (Okres Strakonice)

Zdroj: www.nuts3.cz